

SĂ NE CUNOAȘTEM
PATRIA

**MATERIALE ÎN AJUTORUL
CELOR CE STUDIAZĂ
ÎN ÎNVĂȚĂMÎNTUL
POLITIC U.T.M.**

E D I T U R A T I N E R E T U L U I

Proletari din toate țările, uniți-vă!

MATERIALE ÎN AJUTORUL CELOR CE STUDIAZĂ
ÎN ÎNVĂȚĂMÎNTUL POLITIC U.T.M.

SĂ NE CUNOĂȘTEM
PATRIA

1960

EDITURA TINERETULUI

- I VIAȚA GREA A MASELOR MUNCITOARE DIN ROMANIA ÎN TIMPUL REGIMULUI BURGHEZO-MOȘIERESC. LUPTA POPORULUI MUNCITOR SUB CONDUCEREA P.C.R. PENTRU DOBORÎREA REGIMULUI BURGHEZO-MOȘIERESC ȘI INSTAURAREA REGIMULUI DEMOCRAT-POPULAR . . . 5
- II POPORUL MUNCITOR CONDUS DE PARTID, STĂPIN AL BOGAȚILOR ȘI FRUMUȘETILOR PATRIEI NOASTRE. PARTICIPAREA LA CONTINUA VALORIFICARE A BOGAȚILOR PATRIEI — DĂTORIE PATRIOTICĂ A TINERETULUI 45
- III ȘTIINȚA ȘI RELIGIA. SARCINILE ORGANIZAȚIILOR U.T.M. PENTRU RĂSPINDIREA CUNOȘTINTELOR ȘTIINȚIFICE ȘI DE CULTURĂ GENERALĂ ÎN RINDURILE TINERETULUI 91

I

VIAȚA GREA A MASELOR MUNCITOARE DIN ROMANIA ÎN TIMPUL REGIMULUI BURGHEZO-MOȘIERESC. LUPTA POPORULUI MUNCITOR SUB CONDUCEREA P.C.R. PENTRU DOBORÎREA REGIMULUI BURGHEZO-MOȘIERESC ȘI INSTAURAREA REGIMULUI DEMOCRAT-POPULAR

- Inceputurile mișcării muncitorești în țara noastră și primele manifestări de luptă împotriva asuprii și exploatării burghezo-moșieresti.
- Avântul revoluționar al maselor populare din România sub influența Marii Revoluții Socialiste din Octombrie 1917.
- Crearea P.C.R. — victorie istorică a marxism-leninismului împotriva oportunistului și reformismului în mișcarea muncitorească din România.
- Viața grea a oamenilor muncii înainte de 23 August 1944. Lupta maselor sub conducerea P.C.R. împotriva regimului burghezo-moșieresc. Eroicele lupte ale ceferiștilor și petroliștilor din 1933.
- Mobilizarea maselor de către P.C.R. la lupta împotriva fascismului și a războiului antisovietic. Pregătirea și desfășurarea insurjecției armate de la 23 August 1944.
- Lupta oamenilor muncii conduși de partid pentru făurirea regimului de democrație populară. Proclamarea Republicii Populare Române.

Schimbările uriașe ce au avut loc în cei 16 ani care au trecut de la 23 August 1944 au transformat patria noastră într-o țară cu o nouă orînduire socială — orînduirea socialistă — cu un nou regim politic — regimul de democrație populară, cu o economie înfloritoare, în plin avînt, cu o cultură nouă — socialistă. Republica Populară Română se deosebește fundamental de vechea Romînie în care stăpîneau burghezia și moșierimea, deoarece astăzi puterea politică și economică aparține poporului.

Anii care au trecut de la eliberare au fost ani de luptă și de muncă încordată, care au ridicat la o viață nouă masele muncitoare de la orașe și sate. 16 ani reprezintă o perioadă relativ scurtă în viața unui popor, dar în acest răstimp țara noastră a făcut un asemenea salt pe calea progresului, cum n-a fost cu puțință în toți anii existenței regimului burghezo-moșieresc.

Poporul român, constructor al socialismului, se mîndrește pe drept cuvînt cu mărețele rezultate ale eforturilor sale createoare pentru dezvoltarea economiei naționale și ridicarea nivelului său de trai material și cultural.

Epoca luminoasă pe care o trăiește astăzi poporul muncitor ne apare într-o strălucire și mai vie, cînd ne amintim cît de amar era traiul oamenilor muncii sub stăpînirea burgheziei și moșierimii.

„Muncă peste puteri și salarii de foame, amenințarea de fiice zî de a se vedea azvîrlîți în rîndurile șomerilor, te-roare și gloanțe în loc de pine și drepturi — aceasta era

partea muncitorilor, din fruda căroră capitaliștii din țară și de peste hotare îngrămădeau uriașe profituri. Pe spinarea țăranilor, lipsiți de pământ, de unelte și vite, înglodați în datorii, goi și întometați, se îmbogățeau moșierii, cămătarii și chiaburii. Cea mai mare parte a intelectualilor ducea o viață de fipsuri și umilințe, izbindu-se de disprețul cu care clasele stăpînitoare priveau cultura națională și talentele poporului.”¹

Pentru tinăra noastră generație, care în marea sa marioritate nu a cunoscut ororile și nenorocirile perioadei dinaintea de 23 August 1944, are o mare importanță cunoașterea istoriei țării, a luptei oamenilor muncii pentru eliberarea lor de sub jugul exploatării, a istoriei eroice a Partidului Comunist Român, a tradițiilor revoluționare ale clasei noastre muncitoare.

INCEPUTURILE MIȘCĂRII MUNCITOREȘTI ÎN ȚARA NOASTRĂ ȘI PRIMELE MANIFESTĂRI DE LUPȚĂ ÎMPOTRIVA ASUPRIRII ȘI EXPLOĂTĂRII BURGHEZO-MOȘIEREȘTI

Istoria poporului român este istoria luptei neîntrerupte împotriva exploatării și asupririi. Veacuri de-a rîndul poporul nostru a înfruntat cotoșirea străină; pe pămîntul pîrjolit de lupte grele oamenii abia reîncepeau să muncească ogoarele, să-și reclădească vetrele distruse și valul unei noi asupririi se abătea asupra lor.

Multe secole, poporul român a purtat nenumărate lupte atît împotriva cotoșitorilor din afară cît și a asupritorilor din țară, înscriind pagini glorioase în istoria sa eroică.

¹ Gh. Gheorghiu-Dej: A XV-a aniversare a eliberării României de sub jugul fascist, Editura Politică, 1959, pag. 5-6.

Viața grea din trecut a determinat de nenumărate ori poporul la luptă împotriva asupritorilor.
(În fotografie: Răscoala de la Bobilna impunând condiții nobile
— 1437.)

În 1437 are loc răscoala țăranilor români și maghiari din Transilvania împotriva groșilor maghiari și a moșierilor români, cunoscută sub numele de răscoala de la Bobilna; în 1514 pornește o nouă răscoală asemănătoare, condusă de Gh. Doja; în 1784 Horia, Cloșea și Crișan ridică masele de țărani asupra luptei împotriva exploatării. În 1821, în Oltenia și Muntenia poporul se ridică din nou la luptă, sub conducerea lui Tudor Vladimirescu, iar în anul 1848 se desfașoară pe întreg teritoriul patriei o intensă luptă pentru desființarea iobăgiei, pentru împrietărirea clăcașilor, pentru realizarea egalității în drepturi a tuturor cetățenilor și alungarea cotoșitorilor străini. Marele luptător democrat-revoluționar N. Bălcescu și alți

luptători de frunte ca Gh. Magheru, Ana Ipătescu, Avram Iancu arătau maselor drumul spre înlăturarea asupririi.

Fiecare din aceste răscoale și mișcări revoluționare a însemnat o nouă etapă în lupta poporului pentru o viață mai bună, a dus mai departe steagul luptei împotriva asupririi. Clasele dominante, moșierimea și burghezia, speriate de amploarea luptei maselor, s-au aliat împotriva acestora pentru a le exploata și asupra mai departe. În timpul revoluției de la 1848, temându-se de glasul plin de minie al clăcașilor, al lucrătorilor tăbăcari, jeshători, tipografi — premergătorii clasei muncitoare de mai târziu — burghezia a preferat să nu ducă revoluția burghezo-democratică până la capăt, ci să împartă puterea cu moșierimea, să încheie cu ea o înțelegere pentru a jefui împreună țara. Această înțelegere a dat naștere, mai târziu, coaliției burghezo-moșierești, cunoscute în istorie sub numele de „monstruoasa coaliție”. Înțelegerea dintre burghezie și moșierime avea să mențină și să înăsprească timp de aproape un secol exploatarea maselor de oameni ai muncii, să sporească mizeria vieții acestora.

După revoluția de la 1848, începând din a doua jumătate a secolului al XIX-lea, pe teritoriul patriei noastre orînduirea capitalistă capătă o dezvoltare mai largă. O dată cu aceasta are loc creșterea numerică a clasei muncitoare, a proletariatului și făurirea treptată a conștiinței sale de clasă în focul luptei împotriva exploatării. Trădarea revoluției burghezo-democratice de către burghezie a pus în fața proletariatului sarcina istorică de a duce societatea înainte, de a fi conducătorul și călăuzitorul transformărilor sociale pe cale revoluționară.

Exploatat crîncen, lipsit de drepturi politice, proletariatul din România începe să se organizeze în vederea luptei pentru o viață mai bună pentru toți cei ce muncesc. *Primele organizații ale clasei muncitoare din România apar după*

anii 1860. La Timișoara, Arad, Oradea, Reșița și în alte centre industriale iau ființă uniuni muncitorești, organizații de luptă și de ajutor reciproc ale muncitorilor. În 1872 se constituie „Asociația generală a tuturor lucrătorilor din România”, care avea și un ziar al său: „Lucrătorul Român”. După 1870, muncitorii din porturile Brăila și Galați, minerii din Petroșani și Valea Jiului, celerisții din Gara de Nord din București și de pe șantierul căii ferate Ploești-Predeal fac să se audă tot mai puternic glasul de luptă al proletariatului, care organiza primele sale lupte greviste. O serie de intelectuali cu vederi democratice înaintate iau inițiativa înființării primelor cercuri revoluționare secrete, unele dintre ele purtînd denumirea de cercuri socialiste, fără însă să aibă destul de clar precizat scopul luptei revoluționare.

În condițiile creșterii mișcării muncitorești și ale ascuțirii luptei de clasă, au început să-și deslășoare activitatea tot mai multe cercuri revoluționare muncitorești. Sub influența lor și ca urmare a răspîndirii ideilor marxiste¹, se pregătea crearea unui partid al clasei muncitoare din țara noastră. Astfel, *în aprilie 1893 are loc Congresul de constituire a Partidului social-democrat al muncitorilor din România (P.S.D.M.R.), convocat de organizațiile profesionale muncitorești și de cercurile socialiste*. Acest eveniment marchează un moment important în istoria mișcării muncitorești din țara noastră. P.S.D.M.R. a reprezentat în acea vreme forța politică cea mai înaintată din România. El avea un program care conținea unele revendicări general-democratice ca: vot universal, ziua de lucru de 8 ore, repaos duminical, asigurări sociale, egalitatea în drepturi a femeilor cu bărbații etc.

Datorită, însă, faptului că proletariatul industrial din țara noastră era încă slab dezvoltat, în conducerea

¹ Un rol foarte important în răspîndirea marxismului în România l-a jucat în această perioadă revista „Contemporanul”, apărută în 1881.

P.S.D.M.R. au pătruns elemente mic-burghize oportuniste, care căutau să abată mișcarea muncitorească de la lupta revoluționară, pe calea oportunistă. Din această cauză în interiorul partidului au avut loc lupte puternice între elementele revoluționare și cele oportuniste burghize, care în 1899 au proclamat dizolvarea partidului, sperînd că astfel vor lichida mișcarea muncitorească revoluționară.

Mișcarea revoluționară nu putea să fie, însă, lichidată prin acest act de trădare. Elementele devotate luptei revoluționare și-au continuat activitatea în cercurile și cluburile muncitorești ca: „România muncitoare”, „Clubul muncitorilor din București” și altele.

În 1905 a avut loc prima revoluție din Rusia, care a influențat puternic mișcarea muncitorească din România. În această perioadă muncitorii revoluționari din fruntea cercurilor socialiste, ca I. C. Frimu, Ștefan Gheorghiu, Alecu Constantinescu și alții pun temelia sindicatelor muncitorești din România.

La sfîrșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea, capitalismul mondial trece în ultimul său stadiu de dezvoltare — stadiul imperialist, cînd se ascut la maximum toate contradicțiile sistemului capitalist.

Dezvoltarea industriei de la începutul secolului al XX-lea, goana după cît mai mult profit a dus la intensificarea exploatării proletariatului din țara noastră. Situația devenea și mai grea, o dată cu accentuarea pătrunderii capitalului străin în principalele ramuri ale economiei. La sate, situația era la fel de grea. Exploatarea de moșieri și arendași, de cămătari și negustori, țărînimea romînă se zbătea în ghearele celei mai cumplite mizerii; 31% din populația satelor locuia în bordeie sau locuințe sărăcăcioase cu o singură încăpere, iar foamea, epidemiile de tifos, peagra și scorbutul secerau sute de mii de locuitori ai satelor. Pe lîngă situația economică excepțional de grea, țărînimea romînă suferea și

de pe urma lipsei de drepturi politice, a metodelor birocratice și polițienești de administrare, a corupției existente în aparatul de stat, a abuzurilor și samavolnicilor de tot felul săvîrșite de instituțiile statului burghez, începînd chiar cu justiția. Toate acestea au aprins vîlvătaia marilor răscoale țărînești din 1907, care au atras în vîltoarea lor aproape întreaga țărînime, de la un capăt la altul al țării și s-au extins cu o repeziune uimitoare din sat în sat, din județ în județ. În multe locuri țărînimea răsculată era sprijinită și de muncitori.

Răscoala din 1907 a fost înăbușită în sine de către burghezo-moșierime și monarhie. Au fost asasinați peste 11.000 de țărani, iar alte zeci de mii au fost arestați și condamnați la ani grei de închisoare. În același timp s-a declanșat o cruntă teroare și împotriva mișcării muncitorești.

Răscoala a demonstrat că în rîndurile țărînimii se află mari resurse revoluționare, dar totodată a arătat că, fără alianța strînsă cu clasa muncitoare, fără conducerea luptelor de către clasa muncitoare, în frunte cu partidul ei revoluționar, năzuințele țărînimii de a căpăta pămînt și libertate nu pot fi înlăptuite.

În anii premergători primului război mondial și în timpul războiului au loc o serie de acțiuni muncitorești, îndeosebi eroica manifestație a muncitorilor din Galați, din 13 iunie 1916. Singeroasa reprimare a demonstrației de la Galați și asasinarea celor 9 muncitori în frunte cu Spiridon Vrînceanu și Pascal Zaharia, departe de a-i intimida pe muncitorii revoluționari, au fost semnalul unor puternice demonstrații de protest la București, Ploești, Brăila etc., al unei greve la Galați, la care au luat parte 15.000 de muncitori.

Primul război mondial, declanșat de cercurile imperialiste în scopul jafului și anexiunii de teritorii, a însemnat un moment deosebit de greu în lupta revoluționară a clasei

muncitoare din țara noastră, ca și de pretutindeni. Elementele înaintate ale clasei noastre muncitoare s-au opus țelurilor imperialiste pe care burghezia romină urmărea să le realizeze prin intrarea României în război. Muncitorii demonstau pentru pace și pline, împotriva războiului imperialist. Agrăvind suferințele maselor muncitoare, războiul imperialist a grăbit creșterea maturității politice a acestora, contribuind la crearea condițiilor pentru avântul revoluționar al mișcării muncitorești.

AVINTUL REVOLUȚIONAR AL MASELOR POPULARE DIN
ROMINIA SUB INFLUENȚA MARIÎ REVOLUȚII SOCIALISTE
DIN OCTOMBRIE 1917

În această perioadă are loc evenimentul de cotitură în istoria omenirii : Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, înăptuită de muncitorii și țărani din Rusia, sub conducerea încercatului Partid Comunist (bolșevic). Victoria revoluției proletare din Rusia, răspîndirea în masă a lozincilor luptei pentru pace, împotriva războiului imperialist, pentru puterea muncitorească-țărănească, pentru împărțirea pămîntului, au dus la creșterea valului de lupte revoluționare din Romînia.

Măreața zi de 7 Noiembrie 1917 a însemnat și pentru muncitorii și țărani din Romînia o cotitură în viața lor. În întreaga lume se făuresc partide comuniste după exemplul glorioșului partid comunist creat de Lenin în Rusia.

Și în țara noastră luaseră ființă grupuri comuniste care îndemnav masele la luptă pentru pace, pentru pămînt, pentru puterea muncitorească-țărănească, și le cereau să întărească solidaritatea cu proletariatul rus. Mase din ce în ce mai largi urmau aceste chemări. În vreme ce burghezia și

moșierimea din Romînia, în cîrdășie cu clasele exploatare din țările imperialiste, participau la intervenția contra-revoluționară din Rusia Sovietică, muncitorii și țărani romini erau de partea luptei pentru apărarea primului stat socialist din lume, mulți luînd parte alături de Armata Roșie la lupta împotriva intervenționistilor. Un mare număr de muncitori și țărani romini în haine militare fraternizează cu Armata Roșie și formează la Odesa, Poltava, Kiev unități revoluționare rominești, care luptă împotriva forțelor contrarevoluționare.

În țără mișcarea revoluționară, sub influența Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, a luat un nou avînt ; se întefese grevele, demonstrațiile de stradă, luptele politice de masă. Astfel, în octombrie 1918 în Valea Jiului s-au înființat sfaturi muncitorești și o gardă muncitorească. La 13 decembrie, în același an, are loc o puternică manifestație muncitorească în Piața Teatrului Național din București, în timpul căreia au căzut răpuși de gloanțe peste 100 de muncitori. În 1920 luptele sînt în creștere și culminează cu greva generală din luna octombrie, la care au luat parte peste 200.000 de oameni. Muncitorii s-au ridicat la luptă pentru condiții mai bune de viață, și de muncă, împotriva stării de asediu, a măsurilor samavolnice ale guvernului care aresta pe conducătorii muncitorimii, sigila sediile muncitorești, introdusese un sever regim militar în fabrici.

Experiența grevei generale din 1920 a arătat mai mult ca oricînd proletariatului din Romînia necesitatea de a avea în fruntea sa un partid politic revoluționar, marxist-leninist, capabil să-l conducă în lupta pentru răsturnarea puterii burgheziei și moșierimii.

Sub influența luptei muncitorimii, în multe locuri țărani întră cu forța pe moșii, izlazuri și în pădurile boierilor, începînd să-și facă singuri dreptate. Se ridică la luptă și unele elemente revoluționare din armată. Masele muncitoare din

Transilvania și din întreaga Romînie, în frunte cu grupurile comuniste, au salutat cu bucurie revoluția proletară din martie 1919 din Ungaria și s-au ridicat cu hotărîre împotriva intervenției militare contrarevoluționare organizată de burghezia romîină și maghiară la ordinul și cu sprijinul marilor puteri imperialiste.

CREAREA P.C.R. — VICTORIE ISTORICĂ A MARXISM-LENINISMULUI ÎMPOTRIVA OPORTUNISMULUI ȘI REFORMISMULUI ÎN MIȘCAREA MUNCITOREASCĂ DIN ROMINIA

În acești ani ai avîntului revoluționar are loc un larg proces de clarificare ideologică și politică în sînul mișcării muncitorești din țara noastră. Putreziciunea regîmului burghezo-moșieresc, starea de spirit revoluționară care cuprinsese masele largi au constituit pentru elementele revoluționare un prilej hotărîtor spre o mai bună organizare și manifestare pe arena politică. Poziția și lupta revoluționară a grupurilor comuniste erau tot mai mult susținute de masa largă a membrilor vechiului partid socialist. Grupurile comuniste pregăteau intens ținerea unui congres pentru transformarea partidului socialist în partid comunist și afilierea lui la Internaționala a III-a Comunistă.

La 8 mai 1921 a avut loc la București prima ședință a Congresului în care, prin voința inensei majorității a delegaților, a fost întemeiat Partidul Comunist din Romînia și s-a votat afilierea la Internaționala a III-a Comunistă.

Crearea P.C.R. a ridicat pe o treaptă nouă, superioară, lupta clasei muncitoare pentru răsturnarea regîmului burghezo-moșieresc, pentru cucerirea independenței naționale, împotriva subjugării imperialiste a țării. După cum a arătat tov. Gh. Gheorghiu-Dej, crearea P.C.R. a însemnat o victo-

rie istorică a marxism-leninismului împotriva oportunistului și reformismului din mișcarea muncitorească din Romînia.

Partidul Comunist din Romînia s-a constituit astfel ca un partid marxist-leninist, revoluționar, pe baza principiilor organizatorice, ideologice și politice leniniste, după modelul Partidului Comunist din Rusia, făurit de Lenin.

În 1922, Uniunea Tineretului Socialist, care încă după primul Congres al P.C.R. devenise o organizație revoluționară, marxist-leninistă a tineretului muncitor din Romînia, se afiliază la Internaționala Tineretului Comunist și mai tîrziu se transformă în Uniunea Tineretului Comunist din Romînia. Sub conducerea partidului, U.T.C. a înscris pagini glorioase în istoria luptei eroice pentru zdrobirea orînduirii burghezo-moșieresti. În anii grei ai ilegalității, U.T.C. a mobilizat masele de tineret la luptă împotriva asupririi și exploatării. În această luptă mulți tineri au căzut eroic, jertlindu-și viața pentru cauza dreaptă a poporului muncitor.

Sperate de avîntul mișcării muncitorești și temîndu-se de influența crescîndă a comuniștilor în rîndul masei, burghezia și moșierimea au scos, în 1924, Partidul Comunist din Romînia în afara legii. Multe cadre de conducere ale P.C.R. au fost arestate, sediile partidului închise, ziarele confiscate. Dar partidul n-a încetat nici o clipă lupta. El își organizează munca pe baze noi, potrivit cerințelor luptei ilegale, conspirative, asigurîndu-și continuitatea activității chiar în împrejurările cele mai grele. În anii care au urmat, în condițiile sălbaticii reprimări a mișcării muncitorești, comuniștii string mai mult legătura lor cu masele muncitoare, înființînd organizații legale de masă ca: Blocul Muncitoresc Tărănesc, Ajutorul Roșu, Liga Drepturilor Omului, Comitetele de amnistie și altele. Masele urmează cu încredere cuvîntul partidului.

VIATA GREA A OAMENILOR MUNCII INAINTE DE 23 AUGUST 1944.
LUPA MASELOR SUB CONDUCEREA P.C.R. IMPOTRIVA
REGIMULUI BURGHEZO-MOSIERESC. EROICELE LUPTE ALE
CEFERISTILOR SI PETROLISTILOR DIN 1933

În anii 1929—1933, cînd sistemul capitalist a fost zguduit de criza economică mondială, România, datorită înapoierii ei economice, rămășițelor feudale din agricultură și dependenței sale față de imperialiștii străini, a fost lovită deosebit de puternic de această criză.

Valoarea producției globale industriale a Romîniei s-a redus aproape la jumătate; de asemenea producția de cărbune. Cele mai importante uzine metalurgice și-au stins furnalele. Fabricile și-au redus masiv producția, iar unele

Iată o imagine grăitoare a condițiilor de viață a multor mii de oameni în timpul regimului burghezo-moșieresc, lăsați pradă celei mai negre mizerii. Flămînzi și zdrențăroși, lipsiți de posibilitatea de a munci, ei își căutau hrana în gropile de gunoi.

chiar și-au închis porțile. Peste 50.000 de muncitori industriali au fost aruncați în brațele șomajului, care a cuprins și alte categorii sociale ca: intelectuali, funcționari, prolețari agricoli etc. Din cauza reducerii masive a salariilor și creșterii impozitelor, nivelul de trai al oamenilor muncii a scăzut cu peste 40%, iar salariile învățătorilor și pensiile nu se mai plăteau cu lunile.

Ziua de lucru a muncitorului (13—18 ore) se desășura în condiții neînchipuit de grele, fiind lipsit de cele mai elementare măsuri de igienă și de securitate a muncii. Capitalistul își sporea astfel profitul pe seama sănătății și vieții muncitorului. Din salariile de foame, se mai opreau și amenzile care curgeau cu nemiluita pe capul muncitorilor.

Condițiile de muncă, din cele mai ticăloase, erau peste tot aceleași sub regimul burghezo-moșieresc.

Criza economică s-a răsfrînt deosebit de puternic în agricultură, care, la rîndul ei era agravată de nerezolvarea problemei agrare, de existența rămășițelor feudale. Criza a provocat o scădere catastrofală a prețurilor la cereale; producția de grâu și porumb a scăzut; suprafețele mari au rămas neînsămînțate. Între 1930—1932 a avut loc cea mai hoțeașcă deposedare de pămînt a țărănilor de către chiaburi și moșieri. Numai în fostul județ Constanța proprietatea moșierească a crescut de la 61.500 ha pămînt la 85.000 ha într-un termen foarte scurt.

Deposedarea țărănimii de pămînt se vede foarte clar din faptul că 25.000 moșieri și chiaburi aveau tot atîta pămînt cît 2.500.000 țărani.

În timp ce familia regală, care posedea 150.000 ha pămînt de cea mai bună calitate, huzurea și se îmbuiba din bunurile produse de masele muncitoare, în satele rominești existau 40.000 bordeie, peste 1 milion case din pămînt dintre care 660.000 aveau doar o singură încăpere.

În satele românești, în care un medic revenea la 8.160 lecutori, se aflau cei mai mulți bolnavi de tuberculoză, de silitis, de pelagră, de paludism etc., pe care-i înregistrase statistica burgheză pe acea vreme.

De asemenea, în satele românești trăiau milioane de analfabeți. Țara noastră numără în perioada dinaintea lui 23 August 1944 cifra rușinoasă de 4.000.000 analfabeți.

Țăranul sărac nu consuma pe atunci decât 1,5 kg de zahăr și 10—12 kg de carne pe an.

Datoriile țăranilor către băncile capitaliste și către cămătarii satelor crescuseră enorm în perioada crizei economice.

Guvernele burghezo-mosierești au recurs la cele mai variate manevre pentru a arunca greutățile crizei economice pe spinarea maselor populare. Pentru a putea plăti împrumuturile scadente și dobânzile uriașe către capitaliștii străini, precum și pentru menținerea profiturilor capitaliștilor români, guvernul național-țărănist a trecut la aplicarea cunoscutelor „curbe de sacrificiu” care constau în reducerea masivă a salariilor muncitorilor și funcționarilor și în concedieri în masă. În același timp, guvernul național-țărănist ducea o politică profascistă, de pregătire a războiului împotriva Uniunii Sovietice.

Tineretul muncitor din fabrici și de pe ogoare, tinerii săraci din școli și universități duceau și ei o viață de mizerie, erau și ei supuși aceleiași regim de sîngeroasă exploatare, fiind folosiți ca mină de lucru mai ieftină sau fiind lăsați pradă foamei, șomajului și mizeriei.

Condițiile în care erau obligați să muncească copiii, precum și salariile de mizerie pe care le primeau acei pe care exploatarea nemiloasă îi arunca atît de tineri în fabrici, erau înfrîntoare. În ziarul „Clopotul” din 1930 se pot citi următoarele rînduri zguduitoare, care sună ca un puternic act de acuzare la adresa burgheziei: „La fabrica

Șomaj — condiții „comfortabile” de dormit pe malul Dîmboviței sau pe scările azilului de noapte, lăsat chipul autentic al raiului pe care-l oferea regimul burghezo-mosieresc oamenilor muncii.

de sticlă „Geamul Moldovei” (Hîrlău) lucrează 50—60 copii între 9 și 14 ani, recrutați din satele din împrejurimile Hîrlăului... Nici nu se poate imagina starea acestor copii... Nici unul nu rezistă mai mult de 2—3 ani, după care devin epave vii. Accidentele se țin lanț. Toți sînt desligurați de

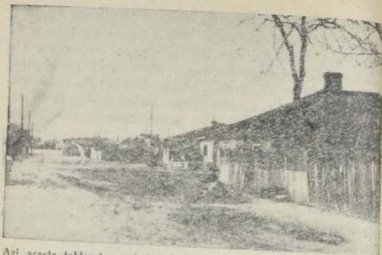
arsuri..." Și în alte locuri puteau fi întâlnite situații asemănătoare. De pildă la depoul C.F.R. Cluj munca era la fel de grea. Tinerii muncitori erau puși să lucreze de la 7 și jumătate dimineața până la douăsprezece noaptea, iar a doua zi trebuiau să reînceapă lucrul tot la 7 și jumătate dimineața, fiind însă plătiți numai pentru 8 ore din cele 17—18 cite lucrau în realitate.

Zguduitoare imagine a unor vremuri apuse pentru totdeauna. Copii fără copilărie, îmbătrâniți timpuriu de muncă istovitoare și mizerie în întreprinderile capitaliste. Băiatul din fotografie trudea pentru o bucată de piine într-o mină din Lupeni. Acesta este „raiul” capitalist.

Criza economică a ascuțit enorm contradicțiile de clasă. Încă de la începutul anului 1929 au avut loc o serie de greve și manifestații, care au culminat cu marea grevă a minerilor de la Lupeni din august 1929. În 1932 a avut loc o mare demonstrație a muncitorilor celerștiști din București, urmată de greve la Reșița, Arad, Galați, precum și de mitinguri și manifestații ale muncitorilor petroliști din Ploești.

Singura forță revoluționară care se afla în fruntea maselor și le îndruma spre o luptă consecventă împotriva exploatareii capitaliste, a mizeriei crescînde, era Partidul Comunist din România, cu ajutorul organizațiilor de masă conduse de el. Partidul comunist s-a ridicat consecvent în apărarea intereselor vitale ale maselor populare și a luat în mâinile sale conducerea marilor lupte muncitorești ce aveau să urmeze. În anii aceia cumpliti de jeluire și exploatare crîncenă, fărăînimea muncitoare a avut un singur tovarăș și prieten — clasa muncitoare, iar lupta ei a fost condusă de partidul comunist care purta prin beznă exploatare și asupririi steagul luptei pentru dreptate și libertate. Întărîndu-și unitatea și coeziunea, partidul a mobilizat masele muncitoare la lupta împotriva regimului burghezomșoșieresc. *Congresul al V-lea al P.C.R., care a avut loc la sfîrșitul anului 1931, a constituit un moment de cotitură în viața partidului nostru.* Congresul a făcut o justă apreciere a poziției forțelor de clasă, a clarificat caracterul, sarcinile și forțele motrice ale revoluției din România, respingînd toate teoriile oportuniste și tezele sectariste. Făcînd o analiză marxist-leninistă a situației din țara noastră, congresul a arătat că România se găsea în fața desăvirșirii revoluției burghez-democratice, în care rolul conducător nu putea să-l aibă decît proletariatul, că sarcina acestei revoluții consta în a doborî cu forța puterea de stat burghe-

Azi aceste tablouri — simbol de necomental al mizeriei au dispărut sub schemele a sute de blocuri moderne, impunătoare. (În fotografie: Aspect al cartierului muncitoresc Grivița în timpul regimului burghezo-moșieresc.)

zo-moșierească și a instaura dictatura revoluționar-democratică a proletariatului și țărănimii.

În acești ani, burghezia și moșierimea făceau noi pași pe calea totalei înrobiri economice și politice a României de către puterile imperialiste. Vinzarea principalelor bogății ale țării, concesiunea celor mai de seamă surse de venit național unor trusturi străine, încheierea unor contracte scandaloase cu oamenii de afaceri americani, englezi etc. sînt încununate de instituirea unui control străin, direct, asupra bogățiilor țării și treburilor statului român. Printre măsurile luate de controlorii străini au fost: concedierea a 30% din salariați, aplicarea a trei curbe de sacrificiu care aveau să scadă salariile cu 60% și alte măsuri de acest fel, care au dus la creșterea șomajului, la adîncirea mizeriei maselor de muncitori și țărani.

Singurul partid care chema masele muncitoare vlăguite și infometate să se unească și să se ridice la lupta pentru pîine, pace, libertate, împotriva înrobirii economice a țării, împotriva transformării României într-un cap de pod al războiului antisovietic a fost Partidul Comunist din România.

Partidul a organizat și condus în acești ani luptele muncitorilor cetești și petroliști care au culminat cu marile greve din ianuarie-februarie 1933.

Puțin timp după Congresul al V-lea al P.C.R. a fost constituit Comitetul de acțiune pe țară al muncitorilor ceteștii în frunte cu tov. Gh. Gheorghiu-Dej, care a organizat și condus luptele din februarie 1933.

La 16 februarie 1933 greva ceteștilor de la Grivița a fost înăbușită în sînge. Conducătorii grevei au fost are-

Împotriva mizeriei și a fascismului clasa muncitoare din țara noastră a dus o luptă eroică. Luptele ceteștilor de la Grivița-1933 au înscris o pagină glorioasă în istoria poporului nostru. (Reproducere după tabloul pictorului Miklosy.)

tați și li s-a înscenat un proces, fiind condamnați la arestare și grei de închisoare. Sub îndrumarea partidului comunist procesul s-a transformat, prin cuvântul acuzaților, în fruntă cu tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej, într-un zdrobitor act de acuzare împotriva întregii orinduirii politice și economice de atunci, împotriva burgheziei și moșierimii și împotriva imperialismului.

Lupta muncitorilor ceferiști a avut un puternic răspuns internațional, fiind prima manifestație antifascistă de masă după venirea la putere a hitlerismului în Germania.

Cu ocazia eroicelor lupte din februarie 1933 proletariatul s-a dovedit încă o dată ca fiind singura clasă capabilă să conducă pe oamenii muncii de la orașe și sate în luptă împotriva exploataților, pentru apărarea independenței naționale a țării.

MOBILIZAREA MASELOR DE CĂTRE P.C.R. LA LUPTA ÎMPOTRIVA FASCISMULUI ȘI A RĂZBOIULUI ANTISOVIETIC. PREGĂTIREA ȘI DESFAȘURAREA INSURECȚIEI ARMATE DE LA 23 AUGUST 1944

În anii următori, burghezia și moșierimea din România, de teama intensificării luptei masele conduse de partid, au început să se orienteze tot mai mult spre fascism, au înțeles pregătirile de război împotriva Uniunii Sovietice, război pus la cale de întreaga reacțiune internațională. Aceasta a dus la scăderea continuă a nivelului de trai al masele.

Partidele politice ale burgheziei și moșierimii acordau protecție și subvenții organizațiilor fasciste. În condițiile fascizării țării și ale accelerării pregătirilor de război, sarcina centrală care se punea în fața P.C.R. era organizarea unui front larg de luptă împotriva fascismului și războiului criminal îndreptat împotriva Uniunii Sovietice. Au luat

țință în acești ani organizații legale de masă ca: Liga muncii, Comitetul național-antifascist, Asociația amicii U.R.S.S., Comitetul antifascist român și altele, care au dus în păturile cele mai largi indemnul, îmbărbătarea și chemările la luptă lansate de partidul comunist. Folosind orice posibilitate de activitate legală, P.C.R. și-a intensificat activitatea în rândurile clasei muncitoare, ale țărănimii muncitoare, ale intelectualității progresiste și naționalităților conlocuitoare.

În aceste condiții, partidul acorda o mare însemnătate unității mișcării muncitorești, întăririi frontului unic proletar, creării și consolidării unui larg front popular antifascist. Dar conducătorii partidelor burghezo-moșierești, susținuți de trădătorii oportuniști, de șelii de dreapta ai social-democrației, perseverau pe linia trădării naționale și a politicii antipopulare, respingând orice propunere în vederea creării unui front popular antifascist.

În anii 1936—1937 P.C.R. a dobândit unele succese pe linia încheierii frontului popular antifascist. La lupta comunistilor s-au alăturat unele organizații locale ale P.S.D., Frontul Plugarilor și MADOSZ (Uniunea oamenilor muncii maghiari din România). Aceasta a dus la înfrângerea partidelor fasciste și reacționare în alegerile parțiale care au avut loc la Hunedoara, Mehedinți, ca și în alegerile comunale din București, Ploești, Iași, unde în locul candidaților partidelor fasciste și reacționare au fost aleși candidații susținuți de Frontul Popular.

Însușeleț de spiritul internaționalismului proletar, proletariatul din România a luat parte activă la lupta internațională dusă împotriva fascismului. Sute de voluntari români antifasciști au plecat în Spania, înrolați în brigăzile internaționale pentru apărarea tinerei republici spaniole.

Lupta diră a comunistilor pentru apărarea intereselor vitale ale poporului a atras ura claselor stăpînitoare, care

au organizat represii singeroase împotriva celor mai
diri luptători antifasciști. În închisori ca Doltana, Jilava,
Aiud, Mislea etc. zăceau mulți luptători comuniști con-
damnați la ani grei de temniță, supuși unui regim barba-
re de către burghezie și moșierime.

În anul 1938, în România a fost instaurată dictatura re-
gală a lui Carol al II-lea, dictatură care exprima interesele
grupurilor celor mai reacționare ale claselor stăpînitoare.
Cu încuviințarea acestora și din inițiativa Germaniei hitle-
riste, țării noastre îi este impus în 1940 odiosul dictat de
la Viena, prin care nordul Transilvaniei a fost smuls Româ-
niei și cedat Ungariei horticiste. Singurul partid care s-a ri-
dicat împotriva dictaturii de la Viena și a mobilizat masele
la luptă și la demonstrații de protest a fost partidul co-
muniștilor.

Neavind suficientă încredere în capacitatea dictaturii re-
gale de a înfringe lupta poporului român împotriva înrobirii
naționale și războiului antisovietic ce se pregătea, burghe-
zia și moșierimea română, împreună cu Gestapoul hitlerist,
aduc la putere pe legionarii și pe Antonescu, care instau-
rează o dictatură militară-fascistă. Granițele țării sînt larg
deschise ocupației hitleriste. România intră astfel cu totul
în sfera de influență a hitlerismului: Siguranța și Serviciul
secret al statului român trec sub conducerea directă a Ges-
tapoului; legionarii dezlănțuie în țară o teroare cumplită
care a luat proporții mari, culminînd cu bestialitățile din
timpul rebeliunii din ianuarie 1941.

În același timp, exploatarea oamenilor muncii s-a înăs-
prit și mai mult, condițiile de muncă devenind din ce în ce
mai grele.

În 1941 poporul român a fost minat de către clica anto-
nesciană, împotriva voinței sale, în războiul criminal anti-

sovietic. Interesele naționale ale poporului român au fost
subordonate de către virfurile reacționare burghezo-moșie-
rești țelurilor criminale ale hitlerismului înrobitor de po-
oare. Griul și petrolul rominesc, ca și alte bogății ale țării,
au fost puse la dispoziția mașinii de război fasciste. Tine-
retul, floarea poporului român, a fost transformat în carne
de tun și pus la dispoziția Germaniei hitleriste. Aproape n-a
rămăs cîmin în care războiul de jaf și cîtopopire să nu fi
adus jalea și doliul.

În aceste clipe grele pentru țară și popor, partidul co-
munist a fost acela care a organizat lupta maselor împo-
triva dictaturii militară-fasciste și a războiului antisovietic.
Partidul Comunist Român, analizînd situația creată de îm-
pingerea României în război și poziția diferitelor clase și
pături sociale față de fascism, a hotărît mobilizarea și uni-
rea tuturor forțelor antifasciste în vederea formării unui
larg front național, împotriva dictaturii fasciste și a răz-
boiului. În platforma din 6 septembrie 1941 partidul a lan-
sat chemarea: „Frontul unic național al poporului român
împotriva ocupanților fasciști și a clicii militare fasciste în
frunte cu trădătorul Antonescu!” Această chemare a fost
larg răspîndită în mase prin presa ilegală, prin manifeste,
prin postul ilegal de radioemisie „România Liberă”.

Istorică victorie de la Stalingrad obținută de Armatele
Sovietice a schimbat cursul întregului război mondial; ofen-
siva de pe frontul sovietic a dat un puternic îmbold tuturor
patrioților din țara noastră ca și din lumea întreagă în lupta
antifascistă, a stimulat organizarea și desfășurarea luptelor
pentru eliberarea țărilor cîtopopite de fascism, a arătat per-
spectiva inevitabilă a prăbușirii Germaniei hitleriste.

Cu toată teroarea singeroasă dezlănțuită de dictatura
fascistă antonesciană, de Gestapou, lupta maselor populare
împotriva criminalului război antisovietic era în continuă

creștere. În această luptă și-au jertfit viața eroi ca tinerii comuniști Filimon Sirbu, Petre Gheorghe și alții.

Meritul Partidului Comunist Român constă în faptul că, înfruntând multiplele greutăți și teroarea fascistă, cu toate că în conducerea sa se strecuraseră o perioadă de timp și unele elemente trădătoare, a știut să păstreze legătura cu masele largi și să le pregătească pentru doborârea dictaturii fasciste.

Principala forță socială care se opunea războiului era clasa muncitoare. În transporturi și în uzine, muncitorii, sub îndrumarea partidului, au trecut la acte de sabotare a producției de război. În multe fabrici de armament muncitorii au declarat grevă, au refuzat să lucreze ca mobilizați pe loc, au fost incendiate depozite de armament și muniții, au fost atacate baracamente hitleriste etc.

Alături de clasa muncitoare și la îndemnul ei, un număr tot mai mare de țărani au sabotat livrările forțate de produse agricole menite să aprovizioneze mașina de război hitleristă, au ascuns cerealele și vitele, au refuzat să plătească impozitele, au atacat trenuri cu cereale și alimente destinate Germaniei hitleriste.

Tineretul, ale cărui interese erau lovite de război, se împotriva încorporărilor sau refuza să plece pe front.

În rândurile armatei, formată din muncitori și țărani, creștea și se întărea un puternic curent fațăș antihitlerist, potrivnic războiului antisovietic. La îndemnul P.C.R. s-au ridicat la lupta antihitleristă un număr însemnat de intelectuali patrioți.

În condițiile dictaturii fasciste, cadrele de bază ale partidului, în frunte cu tov. Gh. Gheorghiu-Dej, însulețite de o încredere profundă în forțele clasei muncitoare și ale poporului, în victoria Uniunii Sovietice asupra fascismului, având o perspectivă clară asupra situației în care se afla țara noastră, au trasat linia directoare și sarcinile care se

Lupta eroică a poporului nostru pentru libertate și o viață mai bună nu a putut fi stăvilită de nici o forță a burgheziei. Fotografia de față reprezintă un aspect al luptei gărzilor patriotice pentru izgonirea cotropitorilor în timpul insurecției armate din august 1944.

puneau în fața partidului în vederea răsturnării dictaturii fasciste și trecerii României de partea coaliției antihitleriste. În ciuda condițiilor extrem de grele de activitate, cadrele de bază ale partidului din închisori, împreună cu cadrele devotate din afară, conlucrând strâns, au curățat la 4 aprilie 1944 conducerea partidului de elementele trădătoare, asigurând astfel condițiile pentru o și mai largă desfășurare a muncii politice în vederea mobilizării la luptă a tuturor forțelor patriotice în jurul partidului, pentru a asigura conducerea fermă de către partid a acestei lupte. Fără acțiunea de la 4 aprilie 1944 n-ar fi fost posibilă pregătirea și organizarea insurecției armate de la 23 August 1944, pe baza planului dinainte elaborat de partid, n-ar fi fost posibilă unirea forțelor patriotice în jurul și sub conducerea partidului.

Făurirea la 1 mai 1944 a unității de acțiune a clasei muncitoare în cadrul Frontului Unic Muncitoresc a înlesnit clasei muncitoare îndeplinirea misiunii istorice de a strânge în jurul ei toate forțele patriotice în lupta împotriva fascismului. Astfel s-a putut trece, în condițiile înaintării victorioase a Armatei Sovietice eliberatoare, la pregătirea și înfăptuirea insurecției armate de la 23 August 1944.

Formațiunile patriotice de luptă, înarmate, organizate și pregătite de partid, au arestat căpeteniile guvernului fascist; împreună cu unitățile armatei, ele au dezarmat unitățile hitleriste și au asigurat apărarea Capitalei. Armata română, împotriva voinței regelui și a partidelor burghezo-moșieresli, răspunzând chemării forțelor patriotice, conduse de P.C.R., a trecut de partea poporului, alăturându-se fără șovăire Armatei Sovietice în războiul contra Germaniei hitleriste, pentru eliberarea României.

Insurecția armată de la 23 August 1944, răsturnarea dictaturii militare-fasciste a constituit o colitură istorică în viața poporului român.

Insurecția armată de la 23 August 1944 a fost rodul îndelungatului proces al luptelor social-politice din țara noastră, în decursul cărora partidul comunist s-a dovedit singura forță politică capabilă să mobilizeze și să organizeze masele largi ale poporului român, în frunte cu clasa muncitoare, să le conducă la lupta pentru răsturnarea dictaturii militare-fasciste și izgonirea cotropitorilor hitleriști. *Victoria insurecției armate de la 23 August a însemnat începutul revoluției populare care a dus la instaurarea regimului democratic-popular în țara noastră.* 23 August 1944 a devenit astfel cea mai mare sărbătoare națională din istoria României.

LUPȚA OAMENILOR MUNCII CONDUȘI DE PARTID PENTRU
FAURIREA REGIMULUI DE DEMOCRAȚIE POPULARĂ.
PROCLAMAREA REPUBLICII POPULARE ROMINE

În perioada de după 23 August 1944, partidul comunist a stabilit ca obiectiv politic principal al forțelor revoluționare izolarea de mase a partidelor reacționare și instaurarea unui guvern democratic care să reprezinte interesele cele mai arzătoare ale maselor populare. De instaurarea unui guvern democratic depindea îndeplinirea celorlalte sarcini revoluționare ale acestei etape. Principala forță socială care lupta după 23 August 1944 pentru un guvern democratic era clasa muncitoare. Obiectivele principale ale luptei sale erau: lichidarea rămășițelor fasciste din interiorul țării și continuarea luptei alături de Armata Sovietică pînă la victoria finală asupra fascismului; smulgerea pămîntului din stăpînire a moșierilor, înlăturarea de la putere a claselor reacționare, democratizarea țării.

În cursul înlăptuirii acestor obiective ale revoluției populare s-a cimentat și mai mult alianța clasei muncitoare cu țărănimea muncitoare. Supusă decenii de-a rîndul unei crunte exploatare economice și asupririi politice de către moșieri și capitaliști, greu lovită prin pierderea a sute de mii de oameni în război, țărănimea muncitoare ura regimul de jaf burghezo-moșieresc, ura pe hitleriști și pe toți slujitorii acestora. Țărănimea s-a alăturat luptei clasei muncitoare pentru distrugerea rînduieților nedrepte.

Avînd în fruntea sa partidul comunist, clasa muncitoare din țara noastră a putut să mobilizeze și să conducă în revoluție, pe lîngă țărănimea muncitoare, toate celelalte forțe democratice, patriotice, interesate în dezvoltarea țării pe drumul prefacerilor democratice. *Forțele revoluționare și democratice s-au unit în jurul proletariatului, condus de*

P.C.R., în cadrul Frontului Național Democrat (F.N.D.) pe baza unei platforme propuse în septembrie 1944 de partidul comunist. Bucurându-se de sprijinul maselor și ducând o luptă aprigă împotriva reacțiunii, F.N.D. a cucerit, curînd după înființarea sa, unele poziții în guvern și în aparatul de stat. Cu toate acestea, majoritatea în guvern și în aparatul de stat mai era încă deținută de forțele reacționare.

Deși în această perioadă (23 August 1944 și 6 martie 1945) partidul era în minoritate în guvern, această „minoritate” se sprijinea însă pe forța partidului în plină dezvoltare, pe clasa muncitoare, pe masele largi ale țărănimii sărace și mijlocăse.

Forța maselor populare, organizate și conduse de partidul comunist, s-a vădit într-o serie de acțiuni îndeplinite de ele, peste capul și împotriva ordinilor date de guvernele reacționare Sănătescu și Rădescu. Într-un mare număr de județe ca: Dolj, Teleorman, Constanța, Mehedinți, Bacău, Brăila etc. masele populare mobilizate și conduse de partidul comunist au luat cu asalt prefecturile și primăriile, au alungat pe primarii și prefecții reacționari și au instalat în locul acestora oameni aleși de popor. Astfel, prin voiața și lupta revoluționară a maselor, a început în țara noastră democratizarea aparatului de stat.

Fără să mai aștepte vreo lege de reformă agrară, a cărei legiferare regele și guvernul Rădescu o împiedicau pe toate căile, țărani muncitori, însuleștiți de chemarea partidului comunist, au trecut în masă la împărțirea pămînturilor moșierești pe care robiseră atîta amar de vreme. În întreaga țară, comitelele țărănești de reformă agrară, cu sprijinul echipelor de muncitori trimise de partid la sate, au confiscat și împărțit țărănilor săraci pămînturile moșierești. Astfel s-a întărit și mai mult alianța clasei muncitoare cu țărănimea muncitoare, sub conducerea clasei muncitoare, alianță care a avut un rol hotărîtor în înfrîngerea reacțiunii burghezo-

moșierești și în zădărnicierea uneltirilor imperialiste, în crearea și consolidarea regimului de democrație populară în țara noastră.

La chemarea partidului comunist, în lupta pentru un regim democratic s-au pus în mișcare cele mai largi mase populare de la orașe și sate. În toate colțurile țării s-au desfășurat demonstrații la care masele cereau instaurarea unui guvern cu adevărat democratic. *Lupta revoluționară a maselor, condusă de P.C.R., a dus la alungarea guvernului cu majoritate reacționară al lui Rădescu și la instaurarea, la 6 martie 1945, a unui guvern democratic, condus de dr. Petru Groza, în care reprezentanții clasei muncitoare ocupau un loc precumpănitor.*

Guvernul democrat a legiferat reforma agrară, definitivînd prin lege împărțirea pămînturilor moșierești țărănilor fără pămînt sau cu pămînt puțin.

Partidul și guvernul, întregul popor muncitor, și-au concentrat elorturile pentru lichidarea înapoierii economice în care se aflau industria și agricultura, a haosului financiar provocat de capitaliști, pentru refacerea și dezvoltarea economiei naționale.

Conferința națională a P.C.R. din octombrie 1945 a avut în centrul preocupărilor sale problemele refacerii și dezvoltării economiei naționale și în primul rînd industrializarea și electricizarea țării.

Masele muncitoare urmau cu hotărîre politică partidului. Aceasta s-a vădit îndeosebi cu prilejul alegerilor din noiembrie 1946. Platforma-program elaborată de P.C.R. a avut un puternic ecou în rîndurile celor mai largi pături sociale, care și-au exprimat adeziunea și hotărîrea lor de a lupta pentru aplicarea ei. În ziua de 19 noiembrie 1946, pentru prima dată în România aveau loc alegeri cu adevărat libere. Dînd dovadă de încredere și atașament față de regimul democrat-popular, față de P.C.R. conducătorul recunoscut și iubit al

maselor, aproape 7.000.000 de cetățeni au participat la vot. Această masivă participare la alegeri, nemaiîntâlnită pînă atunci în istoria țării noastre, era o dovadă în plus a faptului că regimul democrat-popular corespunde în întregime intereselor poporului muncitor și că acesta era hotărît să-l susțină și să-l apere.

După victoria politică în alegerile din 1946, a avut loc un proces de întărire continuă a regimului democrat-popular, a unității de acțiune a clasei muncitoare, a alianței clasei muncitoare cu țărănimea muncitoare. În această perioadă, pe baza propunerilor Partidului Comunist Român, guvernul democrat a adoptat o serie de măsuri legislative care să servească intereselor fundamentale ale poporului, măsuri economice și politice îndreptate spre refacerea economiei naționale. Deși acestea nu lichidau baza economică a capitalismului, ele aveau totuși un caracter anticapitalist din ce în ce mai pronunțat.

La consolidarea economiei noastre naționale a contribuit în mare măsură ajutorul frățesc acordat de Uniunea Sovietică. Acordurile economice încheiate cu U.R.S.S. au avut o deosebită importanță nu numai pentru refacerea și dezvoltarea economiei, dar și pentru întărirea independenței de stat a țării, amenințată de planurile de înrobire ale cercurilor imperialiste.

Maturizarea politică a clasei muncitoare, întărirea alianței cu țărănimea muncitoare, succesele mari economice și politice au pus din ce în ce mai mult la ordinea zilei problema cuceririi depline de către clasa muncitoare a puterii politice. În parlament și în guvern mai rămăseseră, după cum se știe, elemente burgheze, iar reacțiunea internă și internațională mai avea încă un sprijin în monarhie. În aceste condiții, existența în parlament și în guvern a reprezentanților burgheziei, împreună cu regele, constituia o piedică în calea revoluției. Zdrobind rind pe rind forțele reac-

ționare din viața politică a țării, clasa muncitoare, condusă de partid, a trecut la sfîrșitul anului 1947 la cucerirea deplină a puterii politice. *La 30 decembrie 1947 a fost înlăturată monarhia și proclamată Republica Populară Română, ca formă de stat a dictaturii proletarietului.*

Cucerirea puterii politice în stat și instaurarea dictaturii proletarietului au deschis în fața poporului muncitor perspectivele trecerii la etapa socialistă a revoluției, la înlăturarea operei mărețe de construire a socialismului în patria noastră.

TEME PENTRU DISCUȚII

1. Inceputurile mișcării muncitorești în țara noastră și primele manifestații de luptă împotriva asuprii și exploatării burghezo-moșierești. Răscoalele țărănești din 1907.
2. Avântul revoluționar al maselor populare din România sub influența Marii Revoluții Socialiste din Octombrie 1917.
3. Importanța istorică a creării Partidului Comunist din România.
4. Viața grea a oamenilor muncii în timpul regimului burghezo-moșieresc. Despre condițiile de muncă și de trai.
5. Lupta maselor sub conducerea P.C.R. împotriva regimului burghezo-moșieresc. Eroicele lupte ale celeriştilor și petroliștilor din 1933.
6. Mobilizarea maselor de către P.C.R. la lupta împotriva fascismului și a războiului antisovietic.
7. Actul de la 23 August 1944 și importanța lui istorică. Lupta poporului muncitor sub conducerea P.C.R. pentru instaurarea regimului de democrație populară.

Bibliografie

- Gh. Gheorghiu-Dej — *30 de ani de luptă a partidului*, Articole și cuvântări, Editura Politică, 1956, ed. a IV-a, pag. 260—392.
- Gh. Gheorghiu-Dej — *A XV-a aniversare a eliberării României de sub jugul fascist*, Editura Politică, 1958.
- Gh. Gheorghiu-Dej — *Raportul de activitate al C.C. al P.M.R. la Congresul al III-lea al Partidului*, Editura Politică, 1960, pag. 5—7.

DE N-AI FI TU...

de VICTOR TULBURE

Și fără tine soare-ar fi pe cer,
Învăpâind cu aur dimineața —
Căldură însă-ar da pentru brăz...
Doar tu, partid, ne încălzești viața.

Și fără tine holdele se coc —
Bogații însă ar culege rodul,
Nădejdea ni s-ar stinge sub obroc...
Doar tu, partid, poți sătura norodul!

Și fără tine muguri crește în pom,
Iar mama din durere ne dă viață...
Tu omului conștiință-i dai că-i om,
Puteri să lupte-i dai și-i dai povață.

De n-ai fi tu, zadarnic ar fi mai,
Căci frunțile ne-ar fi întunecate
Și inima ne-ar fi de putregai
Și fără cîntec, fără libertate!

CINTEC DE DREPTATE

de EUGEN FRUNZA

Am rivniți o floare de pe coastă
Ce-nflorise din durerea mea;
Aș fi vrut culoarea-î, să mă vindec,
Și bătui spre dînsa cale grea.

Singerind m-am căfărat în proajmă-î,
Ea mi-î-n podoaba albei rochi...
Cînd dădui să o privesc de-aproape,
Mă lovi stăpînul peste ochi...

Mă lovi cu biciul peste ochi!...

Mi-am dorit izvorul de sub munte
Ca să-mi spele rănile adînci;
Aș fi vrut să beau din pumni răcoarea,
Să-mi astîmpăr setea lingă stînci.

Și m-am dus... Cucernic m-aplecai
Peste unda-î proaspătă și pură...
Cînd dădui arșița să mi-o sting
Mă lovi stăpînul peste gură!...

Mă lovi cu biciul peste gură!...

Întîlnii pădurea și-am voit
Să mă culc în umbră, lingă cefîni,
Și o creangă tină să rup
Să o duc în vale, la pîrîntîni...

Fericit ca un copil am tins
Brațele-mi spre creanga jucăușă...
Cînd dădui cu mîna s-o ajung
Mi-a pus lanț stăpînul și cătușă !...

Mi-a pus lanț la mînă și cătușă !...

Să-mi fi pus nădejdea-n rugăciune ?
Ori prin glod să mă li dus aiurea ?
Eh, simții în inimă cum cheamă
Floarea, și izvorul, și pădurea,

Și-am lovit ! Și mi-am lăcut dreptate !...
Unde-mi ești, călăule cu bici,
Să-ți arăt cum frige și cum doare
De-ai veni o floare să mi-o strici ? !...

Doar o floare de-ai veni să-mi strici !

PRIVESC DIN DOFTANA

Versuri de TEODOR RUDENCO

Melodie populară rusă

Privesc din Doftana prin gratii de fier,
Departe, în zare, un peic de cer,
E cerul sub care, închisă și ea,
Se mistule-n chinuri tovarășa mea.

Puternici și tineri și plini de avînt
Cerut-am noi muncă și-un loc pe pămînt,
Dar nu ne lăsară ciocoi pe noi
Și-n lupta cea grea am căzut amîndoi.

Acum stau în fiare bătut și flămînd,
Ea zace bolnavă, abia răsullînd,
Călăii ne-omoară în ghearele lor,
Să nu ne întoarcem 'napoi la popor.

Ah ! spargeți-mi zidul și lanțul sărîmașii,
Să zbor ca un șoim peste-nalții Carpați,
Să-mi string înc-o dală tovarășa mea
Și iar să m-avînt în lupta cea grea.

Andante

Pri-vesc din Do-fa - na prin gra-tii de
Fiar, De - par - te, in za - re, un pe - tic de
cer; E ce - rul sub ca -
-re. in - chi - sa si ea, — De
mis-tu - ie-n chi - nuri to - va - ra - fa mea.

11

POPORUL MUNCIIOR CONDUS DE PARTID,
STAPIN AL BOGAȚILOR ȘI FRUMUȘELILOR
PATRIEI NOASTRE. PARTICIPAREA LA CONTI-
NUA VALORIFICARE A BOGAȚILOR PATRIEI
— DATORIE PATRIOTICA A TINERETULUI

ACEASTĂ LECȚIE CUPRINDE URMĂTOARELE CAPITOLE :

I

- Așezarea și întinderea țării noastre
- Varietatea și frumusețea formelor de relief (munți, dealuri, cimpii)
- Apele
- Impărțirea administrativă a R.P.R.
- Despre poporul român și limba lui

II

- Bogățiile solului
- Bogățiile subsolului

„Tineretul nostru trebuie învățat să cunoască și să iubească minunatele frumuseți și bogății ale țării noastre. Pământul Patriei noastre ne oferă tot ceea ce trebuie pentru a face viața omului bogată și fericită. Avem cîmpi muntoase, al căror rod poate fi înzecit. În mărunițele pământului nostru se găsește; petrol, fier, cărbune și alte comori încă necercetate. Avem căderi de apă, a căror putere, încă neîmbînzită, poate pune în mișcare sute de uzine pe întreg întinsul țării... Să aprindem în sufletul fiecărui tînr mîndria de stăpîn al acestor bogății nesecate și flona de a le pune în slujba poporului, pentru binele omului, pentru înflorirea Patriei noastre.”

GR. GHEORGHIU-DEJ

Din cuvîntarea rostită la Congresul Învațătorilor din R.P.R. — 10 aprilie 1962

I

Patria este țara unde trăim și muncim, cimpile și dealurile, munții și apele, cu fabricile și minele, întreprinderile, gospodăriile agricole și lăcașurile de cultură ridicate de mîinile harnice ale poporului. Patria înseamnă locul unde se creează bunurile materiale și spirituale ale țării.

Tineretul nostru, educat de partid în spiritul comunismului, știe că patria înseamnă în primul rînd poporul român, milioanele de oameni ai muncii care prin eforturile lor pun în valoare toate bogățiile țării noastre, fac să înflorească și să devină din ce în ce mai frumoasă Republica Populară Romînă.

Noțiunea de *patrie* ne revine în același timp în minte tot trecutul de luptă, toate suferințele, toată revolta poporului nostru împotriva asupritorilor și exploataților, toată vitejia și neînfricarea sa, toată gloria de care s-a acoperit. Cuvântul *patrie* ne evocă amintirea străbunilor care s-au ridicat la luptă să apere acest pământ, udat de sânge, sudoare și lacrimi, sau să-l elibereze de exploatați și schingiuiți.

Cînd rostim cuvîntul *patrie*, gîndul se îndreaptă cu recunoștință, cu admirație și cu dragoste către comuniști și partidul comuniștilor, care au preluat și ridicat mai sus steagul luptei revoluționare, către eroii clasei muncitoare ca Ștefan Gheorghiu, Pavel Teacenco, Ilie Pintilie, Haia Lișși, Filimon Sirbu, Lazăr Grünberg și mulți alții care au luptat și s-au jertfit pentru libertatea și fericirea poporului, pentru dobîndirea regimului burghezo-moșieresc și instaurarea orînduirii socialiste, în care poporul muncitor să fie stăpînul tuturor bogățiilor solului și subsolului.

Cînd vorbim despre *patrie*, gîndul ni se îndreaptă cu dragoste și recunoștință către partidul clasei muncitoare — Partidul Muncitoresc Român — a cărui politică exprimă interesele oamenilor muncii, și care organizează, mobilizează și conduce poporul nostru din victorie în victorie, pe drumul construirii socialismului și comunismului, al lăuririi unei vieți îmbelsugate și fericite.

Stăpînitorii de altădată ai bogățiilor patriei noastre și ai bunurilor pe care poporul nostru le producea n-aveau nimic comun cu patria. Pentru ei patria nu însemna decît țara în care se lăăiau, storcînd profituri de pe urma muncii celor asupriți, exploatănd bogățiile acestor meleaguri. Pe drept cuvînt, înfîerînd trădarea și mîrșăvia exploataților, Tudor Vladimirescu arăta că „Patria se cheamă norodul și nu tagma jefuitorilor.”

Politică trădătoare a burgheziei și moșierimii romîne a transformat patria noastră într-o semicolonie a imperialis-

tilor apuseni, care dispuneau după bunul lor plac de bogățiile țării și de soarta poporului.

Masele populare au iubit însă țara lor scumpă, au apărat-o de cotropitori și nu și-au precupețit viața atunci cînd a fost nevoie, apărînd pămîntul strămoșesc.

Adevărata independență națională și-a căpătat-o patria noastră o dată cu eliberarea de sub jugul fascist.

În condițiile înaintării victorioase a armatelor sovietice, Partidul Comunist Român a organizat și condus insurecția armată de la 23 August 1944, care a constituit începutul revoluției populare — revoluție ce a instaurat puterea politică a clasei muncitoare în alianță cu țărănimea muncitoare, și a trecut toate bogățiile patriei în stăpînirea întregului popor. La cîrma statului au fost chemați adevărații reprezentanți ai celor care muncesc în uzine, fabrici, în mine și pe ogoare — muncitorii, țărani și intelectuali legați de popor — cei mai buni iei ai poporului nostru.

Poporul nostru muncitor, strîns unit în jurul partidului, a făurit un stat nou, statul oamenilor muncii — Republica Populară Romînă, iar stăpînitorii de altădată, exploatații, au fost alungați de la putere pentru todeauna.

Eliberat de sub povara exploatării de orice fel, condus de partidul lui drag — Partidul Muncitoresc Român — poporul muncitor, ca un bun gospodar și stăpîn al bogățiilor țării, și-a concentrat forțele pentru dezvoltarea și înlînirea patriei sale. De la un capăt la altul al patriei s-au ridicat și se înalță azi de zi alte și alte uriașe construcții — șantiere ale păcii, ale orînduirii noi pe care o lăurim : socialismul — orînduirea fericirii și bunăstării întregului popor muncitor.

Tinerii patriei noastre, educați în spiritul patriotismului socialist, își iubesc cu ardoare patria, partidul, regimul democrat popular, care înfrunchează puterea oamenilor muncii; ei știu că toate bogățiile țării, precum și tot ceea ce se construiește, aparțin celor ce muncesc, și aceasta îi insulte-

tește să lupte din toate puterile pentru a contribui din plin la clădirea patriei noastre socialiste, din ce în ce mai bogată și mai frumoasă, spre fericirea întregului popor muncitor.

AȘEZAREA ȘI ÎNTINDEREA ȚĂRII NOASTRE

Republica Populară Română se află așezată în partea de sud-est a Europei și are o suprafață de 237.500 km pătrați.

Din punct de vedere al populației este a zecea din Europa, numărând (la 1 Iulie 1959) 18.029.000 locuitori, dintre care peste două treimi locuiesc la sate și aproape o treime la orașe.

Cu cine se învecinează Republica Populară Română? La nord-est ne învecinăm cu o mare prietenă — Uniunea Sovietică, țara socialismului victorios. Poporul nostru a trăit de-a lungul veacurilor în înțelegere și prietenie cu popoarele rus și ucrainean.

În 1877, ca și mai înainte, poporul rus a dat un ajutor însemnat poporului nostru în lupta pentru scuturarea jugului otoman.

Poporul nostru nu va uita niciodată lupta eroică dusă de armatele sovietice pentru eliberarea țării noastre de sub robia fascistă, cum nu va uita niciodată ajutorul frănesc pe care ni l-a acordat și ni-l acordă marea noastră vecină și prietenă U.R.S.S. pentru construirea socialismului.

Prietenia cu Uniunea Sovietică și cu celelalte țări ale lagărului socialist este chezașia construirii cu succes a societății socialiste și comuniste.

La nord-vest și vest ne învecinăm cu R. P. Ungară. Odiñoară clasele stăpînitoare maghiare și romine au căutat să învrăbească cele două popoare. Dar în nenumerate rinduri,

oamenii muncii romini și unguri și-au dat mina și s-au ridicat împreună împotriva stăpînitorilor unguri, romini și a tuturor celor care îi asuprau fără deosebire, și pe unii și pe alții.

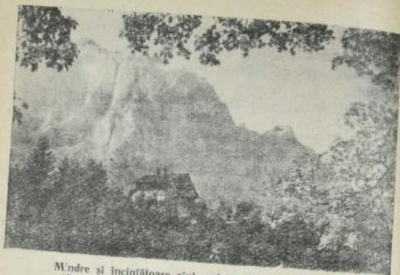
Astăzi, în regimul nostru democrat-popular, oamenii muncii de naționalitate maghiară din țara noastră, înfrății cu poporul român, luptă împreună, sub conducerea P.M.R., pentru desăvîrșirea construirii socialismului, pentru înflorirea patriei comune, Republica Populară Română, iar cele două popoare libere — din patria noastră și din Republica Populară Ungară — pășesc mină în mină în marea familie a țărilor socialiste, pe drumul bunăstării și al fericirii, pe drumul socialismului.

La vest și sud-vest avem ca vecină Republica Populară Federativă Iugoslavia, de al cărui popor ne leagă o veche prietenie.

În sud țara noastră se mărginește cu Republica Populară Bulgară. Legăturile noastre de prietenie cu poporul bulgar datează de multe sute de ani. Acum, cînd pășim alături pe același drum comun — drumul socialismului — prietenia s-a cimentat și a devenit de nezdruincat.

VARIETATEA ȘI FRUMUSEȚEA FORMELOR DE RELIEF (Munți, dealuri, cîmpii)

Cu toate că suprafața sa nu este prea mare, R.P.R. are o mare varietate de forme de relief. Ceea ce constituie însă originalitatea pămîntului R.P.R. este armonizarea sa geografică. În jurul Podișului Transilvaniei, care ocupă partea centrală a țării, se întinde inelul de piatră al munților Carpați, împodobiți cu păduri de brad și de molid. În jurul acestora urmează brîul dealurilor subcarpatice, avînd mai ales culmile îmbrăcate cu frumoase păduri de foioase. La perife-

M'ndre și incintătoare sînt meleagurile patriei noastre.
(În fotografie: muntele Costila văzut din Buzeni.)

ria țării se găsește treapta cea mai joasă a reliefului, cîmpurile însoțite, cu ogoare mănoase sau pășuni.

Fiecare dintre cele trei forme principale de relief ocupă cam aceeași întindere: munții 30%; dealurile și podișurile 37%; iar cîmpiile 33% din suprafața țării. Dacă am presupune o nivelare a înălțimilor, s-ar obține o altitudine medie de 350 m deasupra nivelului mării. Această varietate de relief explică bogata haină vegetală și constituie în același timp o condiție favorabilă valorificării întregului spațiu, chiar și al înălțimilor munților, sub forma activității păstoritului pe întinsele pășuni alpine.

Pe pămîntul R.P.R. se pot deosebi două regiuni muntoase distincte, atât ca poziție cit și ca vîrstă geologică și înfățișare. În centrul țării se situează Carpații, munți tineri, mai înalți și mai accidentați, iar în nordul Dobrogei, Masivul Dobrogean, munți mai vechi, roși de vremuri și reduși la proporțiile unor dealuri.

Munții Carpați se împart în trei grupe: Carpații Răsăriteni (Orientali), Carpații Sudici (Meridionali) și Carpații Apuseni (Occidentali).

Carpații Răsăriteni sînt situați între hotarul de nord și valea riului Prahova. Masivele cele mai importante sînt: Munții Rodna (cu piscurile Pietrosul — 2.305 m, și Înălț — 2.280 m), munții Bistriței, munții Ceahlău (cu piscul Ceahlău, de 1904 m), munții Ciuceaș (1956 m), munții Căliman.

În partea de vest a Carpaților Răsăriteni se întinde un lanț de munți vulcanici — cel mai mare din Europa. Carpații Răsăriteni au în subsolul lor bogate zăcăminte minerale: cărbuni, la Comănești; minereuri, în munții vulcanici din nord; minereuri de mangan etc.

Carpații Sudici sînt cuprinși între riul Prahova și depresiunea Timiș-Cerna. Acești munți sînt grupați în patru masive: *Bucegi*, cu piscul Omul — 2.507 m; *Făgăraș* cu piscurile Moldoveanu — 2.543 m și Negoitul — 2.535 m, *Paring* cu piscul Paringul Mare — 2.518 m și masivul *Rețez*, cu piscul Peleaga — 2.509 m.

Carpații Meridionali au în subsolurile lor mai puține zăcăminte — cele mai importante sînt cărbunii din bazinul Petroșani.

Carpații Apuseni se întind în partea de apus a țării, de la Dunăre pînă la Someș, și se împart în trei grupe principale: munții Banatului, masivul Poiana Ruscă, cu piscul Padeș, de 1.378 m și munții Apuseni propriu-ziși, cu piscul Bihor de 1.848 m.

Caracteristica cea mai importantă a acestor munți o constituie bogăția lor în zăcăminte minerale: fier (în munții Banatului și Poiana Ruscă), cărbune superior (în munții Banatului), aur și argint (în munții Apuseni propriu-ziși).

Riurile, care străpung Carpații de-a curmezișul, formează văi atât de strîmte (chei) încît apa se zbate furioasă

intre stinci, oferind omului nu numai priveliști de nespăși și sălbatică frumusețe, dar și o bogată sursă energetică. Cele mai vestite sînt Cheile Turzii, Bicăzului, Dimbovicioarei, Ialomicioarei, Bistriței, Mureșului (la Zam), Prahovei, Oltului, Jiului și Cernei. De-a lungul multora din acestea se strecoară drumuri de cale ferată, unele din ele creații minunate ale muncii pline de voință și dirzenie a tineretului nostru, educat și condus de partid, ca de pildă linia de cale ferată Bumbăști-Livezeni de pe Valea Jiului.

Frumusețea munților noștri constă nu numai în semeția înălțimilor stîlcoase, ci și în înfățișarea domoală a culmilor înveșmîntate în covoare țesute în verdele cel mai felurit; aceste diferențe de culoare le dau pădurile de fag, mesteacăn, brad, molid și pin.

Frumusețile munților noștri sînt atît de numeroase și felurite încît umplu de incîntare sufletul oricărui om care le vede.

....Ori încotro te-ai uita — serie marele patriot Nicolae Bălcescu zugrăvind măreția și frumusețea munților noștri — vezi culori felurite, ca un întins curcubeu și tabloul cel mai incîntător larmecă vederea. Stinci prăpăstioase, munți uriași ale căror vîrfuri mingie norii, păduri întunecoase, lunci înverzite, livezi mirositoare, văi răcoroase, gîrle a căror lîmpede apă curge printre cîmpile înflorite, pîraie rezezi, care mugind groaznic se prăvălesc în cataracte printre acele amenințătoare stinci de piatră ce plac vederii și o înspăimîntă totodată.*

În munți întîlnim peșterile, o poboadă prețioasă a Carpaților. Aceste peșteri au cîteodată intrări monumentale, dar de cele mai multe ori de-abia în adîncul lor se deschid în fața ochilor priveliști de-a dreptul uimitoare: săli vaste și înalte de zeci de metri, cascade inspumate, lacuri cristaline, nenumărate și întortocheate coltoane și galerii secundare — o întreagă lume de vis, adevărate palate subterane.

Luncind din stîncă în stîncă, vijelioase la munte sau molcome la șes, riurile îmbogățesc minunatele peisaje ale patriei.

(În fotografie: Valea Vișeuului-Maramureș.)

Dintre cele mai frumoase peșteri aflate în bogații noștri munți cităm: monumentala peșteră Ialomicioara, în Bucegi, Scărișoara (în care se găsește un ghețar din vremuri

străvechi) în Munții Apuseni și Merestii, în Ardeal, aceasta din urmă avind peste o sută de bolți subterane. Dar cea mai lungă și maiestuoasă peșteră, o adevărată înlănțuire de palate subterane, este Comarnicul, în Banat.

Una din podoaabele munților noștri sint lacurile de mare înălțime. Cele mai multe sint în masivul Retezat, unde se află Bucura, cel mai mare lac de munte din țara noastră, situat la 2.041 m înălțime.

Frumusețile munților noștri pot fi admirate și de pe pocele sau drumurile de mare înălțime care străbat Carpații și care dau, prin însăși unda lor șerpuitoare, un farmec deosebit întregii priveliști.

Nu mai puțin pitorești sint trecătorile joase, pe cursul apelor, cum sint: trecătoarea Oltului, între Turnu Roșu și Cozia; a Jiului, între Livezeni și Bumbesti; a Biczului, a Prahovei etc.

Munții sint încinși cu un briu de dealuri și podișuri alcătuite din roci nisipoase sau argiloase, cu înălțimi de 300—800 m. Pe spinările lor domoale, omul harnic a plantat vii și livezi de pomi fructiferi, iar în văi a clădit case. În vremea regimului burghezo-moșieresc o mare parte din dealuri au fost complet despădurite, tăierile fiind aici mai lesnicioase și deci mai puțin costisitoare. Astăzi, regimul democrat-popular poartă o deosebită grijă pentru păstrarea și sporirea acestei mari avuții a țării noastre — pădurile. Tineretul de la sate și orașe, răspunzind chemării Uniunii Tineretului Muncitor, participă cu înflăcărare la opera de împădurire, redind frumusețea și bogăția dealurilor și a munților pustiiți în mod barbar de nesfirșita poftă de câștig a capitaliștilor băștinași sau străini. Împăduririle vor atrage

o schimbare simțitoare a climei și vor înlătura seceta din regiunile de cîmpie.

Dealurile din țara noastră prezintă tablouri de o încințătoare frumusețe prin forma lor regulată și prin veșmintul de linează și pomi fructiferi. În subsolul dealurilor se găsește bogate zăcăminte de petrol, sare, cărbuni și altele.

O altă formă de relief sint cîmpiile — grinarul țării noastre. Cele mai întinse cîmpii sint: cîmpia Dunării, cîmpia Tisei și cîmpia Moldovei, la stînga Siretului. Păduri de stejar, țag și salcimi colorează în verde proaspăt peisajul cîmpiilor; pe alocurea lunci răcoroase, ape curgătoare și lacuri bogate în pește.

Cea mai întinsă cîmpie a patriei noastre este cîmpia Dunării, allată în sudul țării, de-a lungul Dunării.

Gospodăriile agricole de stat și S.M.T.-urile, gospodăriile agricole colective și întovărășirile au izbutit să schimbe înălțășarea dezolantă de altădată a acestei cîmpii; holdele de grâu, semănăturile de porumb cuprind suprafețe uriașe; plantele industriale: inul, cinepa, rapița etc. întind fișii multicolore printre lanurile galbene de cereale. Ici-colo, culturi de orez irigate sau culturi de bumbac albite de roada coaptă, răsfrîng în vasta cîmpie imaginea hărănciei țaranului eliberat de exploatarea moșierului și chiaburului.

Dobrogea lăsată în paragină de regimul de exploatare burghezo-moșieresc a înflorit în anii democrației populare ca o minunată grădini.

Călătorul care n-a mai străbătut de mult aceste meleaguri aproape că nu le-ar mai recunoaște. A dispărut vechea înălțășare tristă, sărăcăcioasă. Case noi, arătoase, în care a pătruns electricitatea și radioul, străzi îngrijite, cîmpii întinse — lără haturi — pe care muncesc cu dragoste țaranii înfrățiiți, oameni fericiți, acesta este peisajul noii Dobroge, care a devenit unul din principalele grinare ale patriei.

Pământul patriei noastre e scâldat de o rețea deasă de ape curgătoare și de circa 2.500 de lacuri, iar în partea de răsărit a Dobrogei de Marea Neagră.

În majoritatea lor râurile își au izvoarele în Carpați și străbat toate formele de relief, curgând din centrul țării către hotarele ei. Văile lor care taie munții, formînd trecători, au usurat construcția șoselelor și a căilor ferate.

Cele mai mari râuri ale țării sînt: Mureș, Prut, Olt, Siret, Someșul Mare, Ialomița, Argeș.

Colectorul principal al apelor de pe teritoriul Romîniei este Dunărea, cea mai importantă apă curgătoare din patria noastră.

Dunărea își face intrarea în țară prin cel mai impresionant defileu din Europă, lung de 130 km, sculptat între Carpați și Balcani. De o rară frumusețe și măreție în sălbăticia lor sînt „Cazanele” și „Porțile de Fier”, porțiuni din acest defileu, unde Dunărea se îngustează și curge foarte repede.

Scăpînd din strînsimea munților, Dunărea își lărgiște albia și în cîmpie formează numeroase bălți. Dunărea, împreună cu lacurile și bălțile din luncă și Delta, constituie cel mai important domeniu piscicol al țării. O mare importanță o are forța apelor sale, dar mai ales faptul că ea este o valoroasă cale navigabilă.

Pe teritoriul patriei noastre se află numeroase lacuri și bălți. Printre cele mai importante se numără lacul Snagov — în apropierea orașului București, Techirghiol și Mangalia — în Dobrogea, balta Ialomiței și Brăila.

Marea Neagră. Ca întindere Marea Neagră este o mare mijlocie, avînd o suprafață de 411.540 km², adică aproape de două ori cît teritoriul țării noastre. Ea comunică cu Ma-

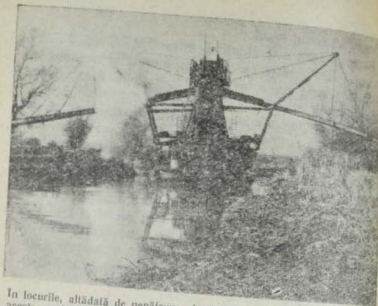
rea Mediterană, de unde se deschid căi de comunicație maritime cu tot restul lumii.

Marea Neagră este cuprinsă între U.R.S.S., R. P. România, R. P. Bulgară și Turcia. Zona litoralului romînesc al Mării Negre este foarte favorabilă pescuitului. Marea Neagră are o mare importanță în dezvoltarea comerțului nostru cu alle țări și pentru comerțul de tranzit, deoarece unele țări din Europa centrală ca Ungaria, Cehoslovacia, Austria folosesc porturile romînești pentru importul și exportul lor.

Marea Neagră mai constituie și un important loc de odihnă și relaxare a sănătății oamenilor muncii. Pe litoral se află numeroase localități balneare, în care petreceau altădată moșierii și capitaliștii împreună cu odraslele lor. Azi, la Mamaia, Eforie, Vasile Roaită etc. complexele de vile construite în anii puterii populare, elegant amenajate și înzestrate cu cel mai modern utilaj medico-sanitar, sînt puse la îndemîna oamenilor muncii.

Rîurile, lacurile și bălțile care împinzesc teritoriul Romîniei sînt bogate în pește.

Apele noastre constituie o importanță bogăție naturală pentru că prin debitul și cursul lor repede devin, la intervenția omului, o nesecată sursă producătoare de energie. Pentru a exploata această energie a apelor curgătoare — căreia i se mai spune și „cărbunele alb” — în anii regimului de democrație populară s-au construit sau sînt în curs de construire hidrocentrale, cum sînt cele de la Moroieni (regiunea Ploesli), Sadu (regiunea Stalin) și mai cu seamă marea hidrocentrală „V. I. Lenin” de la Bicaz (în Moldova, pe riul Bistrița), care va produce anual

În locurile, altădată de nepătruns ale Deltei, omul socialismului a adus aceste mașini moderne de recoltare a stufului și după cum se vede din fotografie peisajul capătă un nou farmec.

430.000.000 kWh, alimentînd cu electricitate industria, orașele și satele din Moldova.

O bogăție mare a bălților și Deltei Dunării este stuful. În trecut stuful era folosit doar la acoperirea caselor, la diferite împletituri sau la arderea în sobe. Astăzi, prin tehnica nouă și printr-o valorificare rațională a devenit o valoroasă materie primă a industriei. Ca urmare a acordului încheiat în 1956 între Republica Populară Română, Republica Democrată Germană, Republica Socialistă Cehoslovacă și Republica Populară Polonă se construiesc în comun fabrici care vor folosi multipli și rațional imensele rezerve de stuf din Delta Dunării. Din stuf se va obține celuloză pentru hirtie, viscoză pentru mătase și lînă artificială, rășină sintetică, plăci pentru construcție etc.

Pentru o bună administrare, țara noastră este împărțită în regiuni, raioane și comune, conduse de slaturile populare. Slaturile populare sînt organe locale ale puterii de stat, alese prin vot universal, egal, direct și secret.

Regiunile țării noastre sînt următoarele: Bacău, Baia Mare, București, Cluj, Constanța, Craiova, Galați, Hunedoara, Iași, Oradea, Pitești, Plocești, Regiunea Autonomă Maghiară, Stalin, Suceava și Timișoara. Regiunile sînt împărțite în 192 raioane. Orașul București — capitala patriei noastre — este împărțit în 8 raioane orașenești.

DESPRE POPORUL ROMIN ȘI LIMBA LUI

Poporul romin s-a format pe teritoriul Daciei, în veacurile primului mileniu al erei noastre, în urma unei îndelungate conviețuirii între locuitorii acestui teritoriu, dacii, și populațiile noi stabilite aici, romanii și mai târziu slavii.

Ca urmare, limba poporului romin este și ea rezultatul unui amestec al limbii strămoșilor noștri — dacii — cu cea latină. Structura gramaticală a limbii noastre, precum și baza vocabularului (fondul principal de cuvinte) sînt moștenite din limba latină. Contribuția vechilor slavi la formarea limbii romine a fost foarte însemnată. Ea se vedește nu numai în mulțimea cuvintelor slave din vorbirea noastră, ci și în faptul că aceste cuvinte au o largă întrebuintare.

Nu există popor care să trăiască în completă izolare față de ceilalți. Datorită legăturilor care se stabilesc între ele, popoarele se influențează reciproc. Astfel și limba ro-

mină a suferit influențe de la vecinii bulgari, ruși, sirbi, unguri, turci și greci, ca și influențe germane. Nici una din aceste influențe n-a fost masivă — dar fiecare din ele a contribuit la îmbogățirea limbii. Limba romină de azi este deosebit de armonioasă; poporul a păstrat-o, în ciuda străduințelor claselor stăpînitoare din trecut, care căutau să impună o limbă schimonosită, împetrișată cu grecisme, franțuzisme etc.

Iubirea, dragostea de natură, vitejia, ura față de boier și de jecmăntorii turci și-au găsit expresia în poezia populară. Ea a atins adevărate culmi de frumusețe, ca în aceea cunoscută și minunată baladă rominească, „Miorița”:

*„Pe un picior de plat,
Pe-o gură de rai,
Iată vin în cale,
Se cobor în vale
Trei turme de miei
Cu trei ciobănei...”*

Un rol însemnat în îmbogățirea limbii romine l-au avut, deosebi în secolul al XIX-lea și la începutul secolului al XX-lea, marii scriitori romini ca: Bălcescu, Alecsandri, Eminescu, Creangă, Caragiale, Coșbuc, Odobescu, Vlahuță, precum și scriitorii contemporani M. Sadoveanu, T. Arghezi și alții, care exprimînd năzuințele poporului și inspirîndu-se din creațiile sale au realizat opere nemuritoare. Tineretul trebuie să iubească și să cultive cu respect limba romină.

Poporul nostru cuprinde și cetățeni ce aparțin unor minorități naționale ca: maghiari, germani, evrei, sirbi etc.

În trecut, sub regimul exploataților, minoritățile naționale nu se puteau dezvolta în libertate. În regimul nostru democrat-popular, oamenii muncii eliberați de exploatare,

indiferent de naționalitate, luptă și muncesc cu dragoste pentru înflorirea patriei comune, Republica Populară Romină.

Tocmai despre aceste sentimente vorbesc versurile poetului Horváth Imre:

*„Iubesc aceste plaiuri rominești,
cu soarele ce bate în ferești;
mi-s dragi și munți, și riuri și cîmpie:
acest pămînt mi-e patrie și mie!”*

Poporul nostru are o mare dragoste pentru frumos și cultivă cu pasiune o artă populară de-a dreptul strălucitoare, ce se vădește în doine, în dansuri, în basme și poezii de o rară fantezie, în împletirea scoarțelor sau pictarea olăriei, în sculptura în lemn și mai cu seamă în împodobirea veșmintelor cu minunate țesături înflorate.

Proverbele și zicătorile poporului nostru sînt pline de înțelepciune. Din mijlocul acestui popor harnic și atît de înzestrat s-au ridicat și se ridică neîncetat artiști de seamă și savanți cu renume internațional, care contribuie la dezvoltarea științei și culturii naționale și mondiale. Nume ca Victor Babeș, Traian Vuia, C. I. Parhon, Mihail Eminescu, George Enescu, Mihail Sadoveanu și alții alții au trecut de mult hotarele republicii noastre.

Avem o patrie bogată și frumoasă. Dar de dărnicia pămîntului natal nu s-a putut bucura în trecut omul muncitor. Abia cînd brațul său a devenit liber, el a pornit să desăvîrșească opera naturii ca un adevărat și vrednic

stăpin al patriei sale. Iar barajele, lacurile de acumulare și hidrocentralele, perdelele de păduri, ogoarele întinse unite în gospodării colective, canalele de irigație, pădurile de sonde petrolifere, rafinăriile, puternicele centre siderurgice, metalurgice și chimice, țesătura rețelelor electrice, a rețelelor de cale ferată și a șoselelor, fabricile, cartierele noi de locuințe sau stațiunile de odihnă — într-un cuvânt rezultatele muncii oamenilor — aduc o înfrumusețare nouă pe chipul patriei, o înfrumusețare demnă de epoca noastră.

Și dacă astăzi patria noastră este mai înfrumusețată și mai bogată decât în urmă cu 10—15 ani, închipuiți-vă oricune cum va arăta ea peste 10—15 ani de muncă avântată! Prevederile planului de șase ani, cit și schița planului economic de perspectivă pe 15 ani aprobat de Congresul al III-lea al P.M.R. sînt de-a dreptul grandioase. Ele dovedesc

Peste tot, în orașele și satele patriei se construiesc într-un ritm rapid locuințe moderne și confortabile pentru oamenii muncii.
(În fotografie: Noile blocuri și sala Palatului R.P.R. construite recent în București.)

forța unui popor liber cu adevărat, ilustrează politica înțeleaptă a Partidului Muncitoresc Român, care conduce poporul nostru din victorie în victorie spre orînduirea comunistă, orînduirea belșugului și a fericirii.

Sub conducerea comuniștilor, tinerețel va trebui să fie și el mereu în primele rînduri în munca pentru construirea fericirii lui și a întregului popor.

BOGĂȚILE SOLULUI

Plantele (flora)

Una din cele mai de seamă bogății ale țării noastre este însuși pămîntul. Aceasta pentru că în cea mai mare parte solul Republicii Populare Romîne nu este nici lutos și nici nisipos ca altele imense întinderi pustii din Africa și Asia. Pămîntul țării noastre este caleniul sau negru în regiunile de cîmpie, bogat în substanțe hrănitoare pentru plante. Pe un astfel de sol, care se numește cernoziom, se pot obține recolte îmbelșugate de grîu, secară, porumb, floarea soarelui, sfeclă de zahăr ș.a. Acest sol predomină în cîmpiile Munteniei, Olteniei, în nordul Moldovei, în cîmpia Tisei, în sudul Banatului, în nordul și sud-estul Dobrogei — ținuturi care constituie grînarul țării noastre.

Foarte fertile sînt și luncile: lunca Dunării, a Prutului, a Mureșului, a Argeșului etc. Pămîntul luncilor fiind umed, prieste în special culturilor de legume, zarzavaturi și orez. În ultimii ani a început să fie cultivat și bumbacul.

În regiunea de deal, solul (brun-roșcat și „podsol”) este prielnic culturilor de porumb, secară, cînepă, in, cartofi, iar pe coastele dealurilor nisipoase vișei de vie.

Reputația viticulturii românești a străbătut de mult dincolo de hotarele țării.
(În fotografie: aspect de la culesul strugurilor într-una din numeroasele și cunoscutele noastre podgorii — Panciu.)

Ținuturile Someșului, Tîrnavelor și Alba Iulia sînt specializate în cultura merelor; Sibiu în aceea a nucilor, Banatul, valea Someșului, ținuturile Vîlcii, Gorjului, Argeșului, Muscelului Prahovei și Buzăului sînt cunoscute pentru prunii lor. Caisele și piersicile se cultivă bine în Dobrogea, dar și în cîmpia Dunării și a Banatului.

Podgoriile de deal de la Odobești, Tîrnave, Panciu, Basarab-Murfatlar, Cotnari și altele și-au cîștigat de mult un renume care a trecut departe peste hotarele țării. Mărturie stau numeroasele medalii de aur și argint obținute de vinurile românești cu prilejul concursurilor internaționale.

Pădurile, în special cele de stejar, fag și carpen îmbracă și ele povirnișurile și platourile dealurilor.

În văile din regiunea muntoasă se cultivă secara, ovăzul, cartoful și inul, iar pe colinele joase — prunul. Marea bogăție a zonelor muntoase o formează însă imensele păduri de fag și coniere (brad, molid, pin) și întinsele plăuri cu ienețe și pășuni grase care hrănesc milioane de oi și vite cornute.

Agricultura ocupă un loc de seamă în economia noastră națională: ea asigură în primul rînd hrana populației.

Zeci de mii de tractoare și combine pentru recoltatul cerealelor păioase și alte numeroase mașini-unelte fabricate de industria socialistă brăzdează în lung și în lat mînoasele cîmpii ale țării. Țărănimea muncitoare, care a pășit cu încredere pe calea arătată de partid — calea socialismului — transformă agricultura patriei noastre lucrind pămîntul după cele mai noi metode științifice și obținînd recolte tot mai bogate.

În raportul C.C. al P.M.R. prezentat de tov. Gh. Gheorghiu-Dej la cel de al III-lea Congres al P.M.R. se arată că: „Procesul de transformare a agriculturii a cuprins aproape întreaga țărănime, care a urmat cu încredere calea arătată de partid — calea agriculturii socialiste. Cooperativizarea agriculturii este în linii generale înfăptuită.”

În Directivele celui de al III-lea Congres al P.M.R. sînt prevăzute numeroase măsuri care vor duce la ridicarea pe o treaptă și mai înaltă a agriculturii noastre.

Terminarea operei de transformare socialistă a agriculturii, dezvoltarea multilaterală și consolidarea economico-organizatorică a gospodăriilor colective, înzestrarea agriculturii de către stat cu noi tractoare și mașini agricole, aprovizionarea cu cantități sporite de îngrășăminte și alte produse chimice vor crea în scurt timp un belșug de produse agro-alimentare.

Precum se vede, poporul nostru, condus de partid, este în stare să sporească continutul bogăția naturală a pământului roditor și să facă din patria noastră o grădină și mai înfloritoare, încărcată de roade cum n-a fost niciodată.

O altă importantă bogăție a solului României o formează livezile de pomi fructiferi și podgoriile de viță de vie. În patria noastră cresc numeroase specii de pomi fructiferi care dau fructe dintre cele mai gustoase și hrănitoare. Sporul producției de fructe se va realiza înzestrând unitățile viticole și pomicele cu mașini-unelte și prin executarea lucrărilor agrotehnice înaintate, precum și prin plantarea de pomi fructiferi foarte productivi.

Pădurile, veșmint al munților și dealurilor, însoțitor nedespărțit al apelor, insule răcoritoare în nesfârșitul câmpilor, sînt o bogăție de seamă a țării. Cu sute de ani în urmă România era acoperită cu păduri de nepătruns.

În mare parte, pădurilor de altădată le-au luat locul culturile agricole, viile și livezile. Au fost însă și nenumărate cazuri cînd, din neglijența și nepăsarea guvernelor burghezo-moșierești și a exploatării capitaliste lacome și neraționale a lemnului au fost dezgolate și supuse degradărilor suprafețe întinse în care pădurea era elementul cel mai potrivit și necesar. În regiunile Vrancei, Rîmnicului, Buzăului, pe valea Trotușului și dealurile Birladului, în munții Apuseni și în alte părți, coastele sterpe și prăpăcioase stau și azi mălțurie a jafului capitalist.

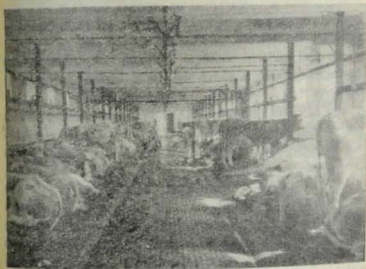
În anii regimului de democrație populară statul nostru a întreprins o vastă acțiune de refacere a patrimoniului silvic, de reîmpăduriri și de exploatare rațională a pădurilor. Astăzi, un sîert din suprafața țării este acoperită de păduri. Pădurea este o auziție de mare preț a republicii noastre. Ea oferă industriei lemn de construcție, de la traversele de cale ferată pînă la placajele pentru mobila cea mai fină, de la lemnul de armătură pentru mină, pînă

la gingașele instrumente muzicale ce încintă auzul. Din lemnul pădurilor noastre se obține celuloza necesară fabricării hîrtiei. În același timp, pădurile aduc un important venit pentru bugetul țării, lemnul din patria noastră fiind apreciat în foarte multe țări.

De aici decurg marile sarcini pe care le au organizațiile U.T.M. de a contribui la acțiunea de refacere și protecție a pădurilor. În acest domeniu prin eforturile tineretului s-au obținut frumoase realizări.

Bogăția animalieră (fauna)

În păduri, în munți, în Delta Dunării, în ape, în lunci tăieșe nenumărate feluri de animale sălbatice, păsări și pești pe care oamenii le vîneză pentru carnea sau blămurile lor.

În sporirea continuă a numărului animalelor aportul tineretului este tot mai însemnat și calificat.
(În fotogralie: un aspect de la o fermă zootehnică.)

În munții noștri trăiesc specii care se întâlnesc rar în Europa: capre negre, cerbi, riși, urși, viezuri, vulturi, cocoși de pădure, pisici sălbatice etc. La poalele munților, pe dealuri și în cimpii trăiesc lupi, vulpi, mistreți, câprioare și iepuri; pe malul apelor — vidre ș.a.m.d. Păsări de tot felul — cam 335 specii — străbat văzduhul. Adevărata împărțire a acestora e Delta Dunării. Unele s-au stornicit aici; foarte multe însă vin din țările calde. Stoluri de rațe și gâște roiesc pe sus sau înoată pe luciul apelor închise între păpurișuri.

Vânătoarea este mult practică în țara noastră. Pentru anumite specii de animale vin la noi și vânătorii de peste hotare. Vinatul constituie una din bogățiile țării, pentru că el dă blănuri, piei și foarte adesea o hrană gustoasă. Cea mai importantă bogăție animalieră o constituie însă animalele crescute de om — animalele domestice.

În patria noastră cresc numeroase animale folositoare omului: vaci, porci, oi, cai, păsări de tot felul, insecte folositoare ca albinele, viermii de mătase etc.

În anii puterii populare, datorită măsurilor luate de partid și guvern, șeptelul de vite a crescut an de an, iar calitatea raselor s-a îmbunătățit continuu.

La sfârșitul anului 1959, numărul bovinelor era de 4.450.000 de capete față de 3.747.000 în 1938, iar al porcinelor de 4.300.000 față de 2.520.000. Numărul oilor era de 11.200.000 capete.

În Directivele celui de al III-lea Congres al P.M.R. se prevede ca, prin asigurarea unei bogate baze furajere și în primul rând a porumbului de siloz recoltat în faza de lapte-țeară, să se sporească considerabil numărul și să se îmbunătățească rasele de animale. Până la sfârșitul anului 1965 numărul bovinelor trebuie să ajungă la 5.800.000; cel al oilor la 13.000.000; iar cel al porcinelor la 7.500.000.

Toate materiile ce se găsesc în interiorul pământului: metale, cărbuni, petrol, sare etc., și care prin munca omului devin bunuri folositoare pentru el, contribuind la belșugul, îndestularea și fericirea vieții lui, alcătuiesc bogățiile subsolului.

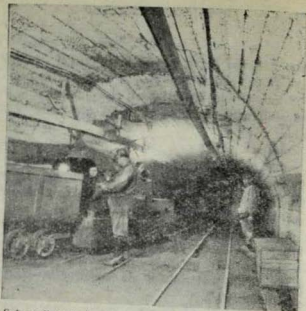
Subsolul României e bogat în nenumărate minerale care furnizează materiile prime necesare numeroaselor ramuri industriale create de poporul nostru în anii regimului de democrație populară. Aceste largi baze de zăcăminte au făcut posibilă dezvoltarea rapidă a industriei în anii regimului democrat-popular. Republica Populară Română posedă zăcăminte bogate de petrol, cărbuni, sare, minereuri de fier și minereuri țineroase, numeroase materii prime pentru industriile materialelor de construcție, precum și alte bogății minerale.

Țara noastră posedă întreaga gamă a cărbunilor naturali: antracitul, huila, cărbunele brun, lignitul și turba.

Antracitul, huila și cărbunele brun cocsificabil sînt cărbuni superiori care, prin ardere, dau o mare cantitate de calorii — între 6500 și 9200, iar lignitul și turba sînt cărbuni inferiori care au puteri calorice mai mici.

Principalele bazine carbonifere ale țării sînt: bazinul Petroșani din Valea Jiului — reg. Hunedoara, bazinul Comănești — în regiunea Bacău, pentru exploatarea cărbunelui brun, bazinele mai mici din Banat și Craiova, pentru exploatarea antracitului și huilei și bazinele importante pentru exploatarea lignitului la Cărbunești și Rovinari, în Oltenia, în regiunea Ploiești — la Doicești și Filipești de Pădure; în Regiunea Autonomă Maghiară și altele.

Cărbunele brun are o importanță deosebită pentru economia națională a țării, deoarece din el se fabrică cocșul

Sub capitaliști viața minerilor din România era un infern. Azi, în locul galeriilor strimbe expuse oricând la catastrofe — tuneluri spațioase, bine armate, iar în locul muncii exteruante, diverse mașini moderne.
(În fotografie: în subteran la Lupeni.)

metalurgic, sau este folosit în cuploarele locomotivelor sau a termocentralelor electrice. Pentru coesificarea cărbunelui brun în vederea aprovizionării industriei siderurgice cu coes în anii noștri a fost construită la Hunedoara o modernă uzină coeso-chimică.

Rezervele de cărbuni de care dispune țara noastră sînt considerabile, ele ridicîndu-se la cîteva mii de miliarde de tone.

În Directivele celui de al III-lea Congres al P.M.R. cu privire la planul de șase ani se prevede ca producția de

cărbune să ajungă la un nivel de 11,5—12,5 milioane tone anual.

Regimul democrat-popular a schimbat complet condițiile de muncă și de viață ale minerilor.

În minele țării noastre se folosesc mașini moderne de sătat și transportat cărbunele, metode avansate de muncă precum și experiența și ajutorul specialiștilor sovietici. Aceasta a dus la ridicarea producției și a productivității muncii.

Astfel, prin introducerea pe scară largă a mecanizării, a măsurilor de protecție a muncii etc. munca din subteran a fost mult ușurată. Numeroase dispensare supraveghează cu multă grijă sănătatea minerilor și a familiilor lor. Anual mii de mineri își petrec concediile în stațiunile

Stațiunile de pe litoralul Mării Negre, pînă mai ieri loc de huzur pentru indubiții exploatare au cunoscut în ultimii ani transformări minime. Oamenilor muncii le sînt create de statul democrat-popular, condiții excelente de odihnă și recreație.

balneo-climaterice, unde se recrează sau își fac tratamentul medical indicat.

În anii puterii populare s-au construit și pus la dispoziția minerilor mii de apartamente. Multe localități din Valea Jiului sînt aproape de nerecunoscut în comparație cu ce erau acum 10—15 ani.

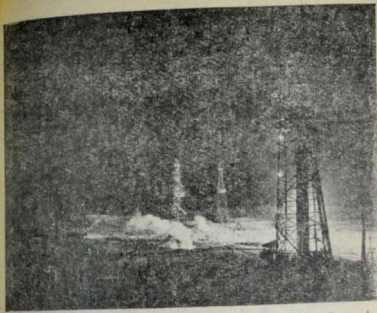
La Lupeni, Vulcan, Petroșani etc. au răsărit cartiere noi cu blocuri pentru mineri, locuințe confortabile, amenajate cu toate cele necesare unei bune gospodăriri, iar la Uricani s-a ridicat un orașel nou, modern, socialist. Minerii și familiile lor au astăzi posibilitatea să-și petreacă timpul liber la căminele culturale, teatrele și cinematografele din orașele lor. Ciștigurile minerilor le dau astăzi posibilitatea să ducă o viață demnă și îmbelsugată.

Petrolul. O fișie continuă, care pornește din nordul țării și însoțește Carpații pînă aproape de Dunăre, formează zona în care se găsește și se exploatează petrolul. Pe dealurile nu prea înalte, cu spinări lungi și ondulate, acoperite cu livezi de pomi fructiferi și culturi de cereale, apar pădurile de sonde ale căror schele străpung zarea și ale căror lumini par licurici țintuiți locului în întunericul nopții.

Pompele scot zi și noapte din adîncurile pămîntului un lichid negricios: țițeiul, iar prin conducte sau cisterne este transportat la rafinării. Aici „aurul negru” — cum a fost denumit petrolul din cauza marelui sale importanțe în economie — este transformat în benzină, în petrol lampant, în uleiuri și în multe alte derivate.

În ce privește petrolul, Republica Populară Romină se situează printre cele mai mari producătoare de petrol de pe glob — a unsprezecea în lume și a doua în Europa (după U.R.S.S.).

În țara noastră extracția industrială a țițeiului a început de mai bine de 100 de ani. Înainte vreme țărani ex-

În anii regimului de democrație populară și „Sireca Oltenie” cum i se spunea în trecut datorită înapoierii economice, s-a trezit la o nouă viață.
(În fotografie: un peisaj nou pe meleagurile oltenesti — pădure de sonde petrolifere.)

trăbeau țițeiul cu ajutorul unor puțuri (ca cele de apă) și-l întrebuințau doar la ungerea osiilor.

Stăpînii petrolului storceau profituri uriașe de pe urma exploatării nemiloase a petroliștilor. Burghezo-moșierimea a concesionat regiunile petrolifere trusturilor americane, engleze, franceze etc. În goana lor nebunească după ciștig, imperialiștii au devastat și au secătuit zăcămintele. Exploatarea muncitorilor era crîncenă. Aceste vremuri au dispărut, însă, o dată cu negura trecutului burghezo-moșieresc. Petrolul — ca și toate bogățiile patriei — aparține azi poporului muncitor.

Locul pe care-l ocupă petrolul în economia țării este deosebit de însemnat. El a căpătat în zilele noastre o importanță și mai mare, căci e folosit nu numai pentru încălzit și producerea energiei, ci din ce în ce mai mult și în industria chimică. Prin tratare chimică, din petrol precum și din gazul de sondă, se scotea din același zăcămint, se obțin materiale plastice pe care noi le folosim zilnic, fibre artificiale pentru țesături, cauciuc sintetic, medicamente etc.

Regiunile în care se găsește țițeiul se înfrățesc una lângă alta, începând de la Moinesti (regiunea Bacău), mergând în jos, pe Buzău (la Berca), apoi în vechea și bogata regiune Ploesti. Aici, în regiunea Ploesti, sondele apar la tot pasul, formind ici și colo adevărate păduri de sonde, asemănătoare unor livezi în care nu s-a respectat sădirea în rinduri a pomilor.

Înaintăm acum spre Pitești și spre Oltenia. Extracția petrolului nu dispare, ci dimpotrivă. Se văd sonde mai înalte, mai zvelte, instalate în mijlocul culturilor de cereale și legume sau prin vii; înfrim clădiri noi, drumuri recent construite și chiar localități înfrințate de curind. Toate acestea sînt rodul cercetărilor înfrințate în anii regimului democrat-popular. În anii noștri s-au descoperit noi zăcăminte în regiunile Pitești și Craiova (la Ticleni, Bîlteni). Sute de sonde s-au înfrințat acolo în ultimii ani.

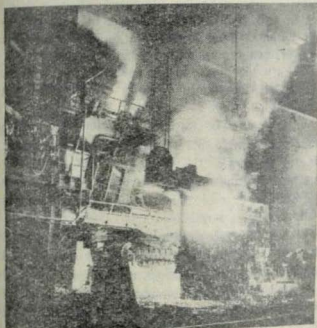
Industria noastră extractivă și prelucrătoare este în plină dezvoltare. Utilajul petrolifer și specialiștii noștri sînt tot mai mult apreciați și solicitați peste hotare.

Astăzi producția de petrol (peste 11.000.000 tone) este în întregime prelucrată în rafinării moderne, spre deosebire de trecut, cînd din cele 6.500.000 tone, cit se producea în 1938, se prelucra numai 25,5%, iar restul se exporta sub formă brută.

Cel de al III-lea Congres al P.M.R. a trasat ca sarcină lucrătorilor din industria petroliferă să lupte pentru ridicarea calității tuturor produselor petrolifere și pentru obținerea din aceeași tonă de țiței a cit mai multe produse superioare.

Bogățiile metalifere. Metalele au jucat un rol de seamă în viața omului încă din cele mai vechi timpuri. Același rol important îl au și astăzi, primul loc ocupîndu-l *metalele ferose* (fierul și aliajele sale oțelul și fonta).

Fierul nu apare în natură așa cum îl vedem noi, ci se găsește sub formă de zăcămint, fiind asociat cu diferite

„Tot mai mult oțel patriei socialiste”.
(În fotografie: elaborarea unei noi sarje de oțel la Combinatul metalurgic Hunedoara.)

alle minereuri. Minerul de fier, căruia i se mai poate adăuga un procent anumit de cărbune (coacs) topit într-un cuptor special (furnal) se transformă în fontă. Apoi, folosind alte cuptoare, fonta este transformată în oțel. Oțelăria de la Hunedoara, Reșița, Oțelul Roșu, Vlahița etc. dau industriei noastre cantități însemnate de oțel. Prin calitățile sale — duritatea și elasticitatea — oțelul stă la baza unui imens număr de produse, fără de care societatea modernă nu poate fi imaginată. Oțelul e necesar la fabricarea locomotivelor, vapoarelor, tractoarelor, automobilelor, strungurilor, sondelor, turbinelor. Din oțel sînt fabricate șinele, sîrma și chiar acul de cusut.

Datorită marelui avînt industrial care l-a luat țara noastră în anii democrației populare, în anul 1960 se va produce 1.700.000 tone de oțel față de 284.000 tone, nivelul atins pe vremea regimului burghez-moșieresc (1938).

R.P.R. are zăcăminte de fier destul de bogate în munții Banatului și în munții Poiana Ruscă (la Ghelar, Teliuc etc.).

În ultimii ani, la Reșița ca și la Hunedoara s-au construit noi furnale moderne pentru topirea fontei. La combinatul siderurgic „Gh. Gheorghiu-Dej” din Hunedoara s-a pus în funcțiune furnalul nr. 6, și de curînd — noua oțelărie Siemens-Martin. Ele constituie o mîndrie a siderurgiei¹ din republica noastră.

În planul de perspectivă a dezvoltării economice a țării noastre este prevăzută construirea la Galați pînă în 1970 a unui uriaș combinat siderurgic, care va produce 4.000.000 tone de oțel anual. Prin punerea în funcțiune a acestui grandios obiectiv industrial Republica Populară Romînă se va ridica în rîndul țărilor cu o puternică industrie.

¹ Siderurgia este acea ramură a metalurgiei care produce fontă și oțel din minereuri de fier.

Subsolul țării noastre conține zăcăminte apreciabile de metale neferoase (aramă, aluminiu, plumb etc.). Cine nu a auzit de Combinatul metalurgic de la Baia Mare, construit în mijlocul regiunii metalelor neferoase, care produce atît semifabricate cit și obiecte de tot felul din metale neferoase.

O altă bogăție metaliferă este aurul.

Munții Apuseni închid în adîncurile lor bogate zăcăminte de aur. Minerul în care se găsește aur este exploatat la Roșița Montana, Baia de Arieș, Brad și în nordul Ardealului (Baia Mare).

Metalul acesta strălucitor, care a adus atîta bogăție proprietarilor de mine, nu a putut da în trecut celor ce locuiau plaiurile Apusenilor decît robie la minele marilor capitaliști sau pribegie în căutare de lucru.

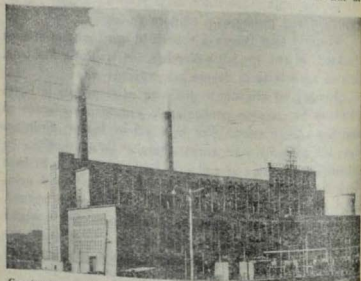
Scriitorul Geo Bogza a coborît în urmă cu mai bine de douăzeci de ani în mina Vercheș, de la Roșița Montana, lată ce povestește el despre cele văzute :

„Nimeni nu știe nimic din ceea ce se petrece la Roșița Montana în „minele particulare”. Lumea poate crede că sînt într-adevăr mine. Sînt în realitate funduri de infern din care oamenii scot aurul, stropind fiecare grăunte cu kilograme de sînge și sudoare. Omul cu sacul în spinare urcă din fundul pămîntului spre lumina zilei, urcă neîncetat. Strivit sub greutate, se strecoară prin galerii strîmte, mușcă pămîntul, înaintează metru cu metru. Sînt urcușuri la care are nevoie să se ajute cu mîinile. Atunci agață lelnarul de cite un colț de stîncă și împinge sacul cu capul sau îl tirăște cu dinții. E un lucru să inebunești, să-ți sară capul în tîndări. Cînd ajunge afară e tot uns de noroi, de apă și de sudoare și fiecare bucătă de mușchi îi tremură, se zbate agonice.”

Cîtă deosebire între traiul de iad îndurat de mineri în orînduirea burghezo-moșierească și viața nouă, fericită a minerilor din patria noastră — constructoare a socialismului.

Marile bogății pe care le cuprinde pămîntul țării noastre au fost în trecut o sursă nesecată de îmbogățire și luzur pentru clasele exploataoare.

Abia în anii regimului democrat-popular, sub conducerea înțeleaptă a P.M.R., s-a pus capăt acestei stări de lucruri. Munca omenească fără de care vina de aur ar

Construcțiile socialismului se înalță impunătoare, grăind despre avîntul nestăvilii al poporului liber, care-și făurește, sub conducerea înțeleaptă a Partidului Muncitoresc Român, un viitor luminos.
(În fotografie: una din aceste mărețe realizări — Centrala Termoelectrică de la Doicești.)

continua să doarmă în adîncuri încă sute și mii de ani fără să cunoască strălucirea, munca omenească fără de care petrolul și cărbunele nu s-ar transforma în energie folosite vieții, această muncă și-a găsit, sub regimul nostru, adevărata prețuire. Înălțată, cinstită așa cum se cuvine, munca muncitorilor și țărănilor noștri liberi de exploatare a prins să facă adevărate minuni. În acești ani de muncă eroică, îndrîjtită, pentru făurirea Romîniei socialiste, minerii și sonderii noștri împreună cu întreaga clasă muncitoare își dovedese marea lor dragoste și încredere în partid, în viitorul luminos, dînd patriei mai mult cărbune, mai mult petrol, mai mult aur, mai mult fier. Datorită abnegației și eroismului oamenilor muncii conduși de încercatul și înțeleptul nostru partid — Partidul Muncitoresc Român — care a aplicat în practică învățătura leninistă a industrializării socialiste, producția industrială a țării a crescut într-un ritm înalt, s-au construit și reutilat sute de fabrici, s-au creat noi ramuri industriale, s-a înfăptuit într-un grad înalt electrificarea țării, iar greutatea industriei în ansamblul economiei naționale a devenit preponderentă.

Politica partidului nostru a avut în vedere o dezvoltare armonioasă a economiei tuturor regiunilor țării, bazată pe sursele de materii prime existente în fiecare colț de țară. În ultimii ani frumusețea țării noastre a cîștigat mult. Mărețele construcții ridicate prin muncă liberă au îmbogățit și înfrumusețat coloritul natural al pămîntului patriei. În Moldova, Oltenia, Dobrogea — regiuni lăsate în paragină în trecut — s-au construit în anii aceștia centrale electrice, fabrici și uzine ale industriei grele, întreprinderi producătoare de bunuri de larg consum.

Printre principalele centrale electrice puse în funcțiune în cadrul mărețului plan de electrificare se numără cele de la Doicești, Sin-Georgiu de Pădure, Paroșeni, Borzești, Ovidiu și altele.

S-au construit pentru prima dată în țara noastră, alții de bogată în petrol, rătăcirii în Moldova — la Dărmănești și Onești.

Au apărut pe harta patriei noi centre industriale, așa cum sînt, de pildă, Săvinești, Onești și Victoria, orașe în care s-a creat și dezvoltat o puternică industrie chimică.

La „Ernst Thälmann”-Orașul Stalin, „Semănătoarea” și „Vasile Roaită”-București etc. se produc tractoare și mașini-unelte agricole atât de necesare marelui opere de transformare socialistă a agriculturii.

O contribuție prețioasă la opera de construire a patriei socialiste a adus-o și tineretul, care prin elanul, dirzenia și priceperea sa, sub conducerea și îndrumarea partidului, a muncit și muncește la valorificarea minunatelor bogății ale scumpei noastre patrii.

Prin activitatea depusă pe șantierele naționale, în munca de zi cu zi, tineretul — condus de partid — a construit noi linii de cale ferată, a tăiat șosele, a lucrat la asanarea unor terenuri mlăștinoase, a dat agriculturii suprafețe întinse prin desțelenire, a muncit la împăduriri și a întreprins numeroase alte acțiuni patriotice.

O datorie patriotică a tineretului nostru este de a contribui mai departe la valorificarea tuturor bogățiilor. O grijă deosebită trebuie avută pentru păstrarea și îngrijirea monumentelor naturii, pentru păstrarea și dezvoltarea florei și faunei rare.

Tineretul trebuie să ia în păstrare și îngrijire frumoasele monumente istorice și de artă, create de-a lungul deceniilor de mîntea mereu creatoare a poporului nostru.

Avem o țară minunată. Despre frumusețile și bogățiile ei s-a dus de mult vestea peste hotare. Cei ce ne-au vizitat au rămas uimiți de îmbinarea armonioasă a reliefului, de felul cum harnicul nostru popor muncește neobosit, zi de

zi, pentru construirea socialismului, pentru a face patria din ce în ce mai bogată și mai frumoasă.

În condițiile desăvîrșirii construirii socialismului în patria noastră, în fața întregului popor muncitor se deschid perspective luminoase.

Principala sarcină a organizațiilor U.T.M. este aceea de a educa tineretul în spiritul patriotismului înflăcărat, al dragostei nețărmurite față de patrie, față de conducătorul și îndrumătorul nostru — Partidul Muncitoresc Român — care ne călăuzește munca și lupta noastră pe drumul lămuririi și bunăstării.

Tineretul trebuie educat în spiritul dragostei și respectului față de oamenii muncii — constructori ai socialismului.

Tineretului — schimbul de mîine al constructorilor comunismului — îi revine sarcina de cîinste de a participa, sub conducerea partidului, cu elanul care-l caracterizează, la dezvoltarea și înflorirea neîncetată a Republicii noastre dragi.

TEME PENTRU DISCUTII

1. Ce înțelegem prin cuvintul patrie? Care sînt îndatoririle tineretului față de patria noastră socialistă?
2. Care sînt vecinii Republicii Populare Romine?
3. Formele de relief ale patriei noastre: munți, dealuri, cîmpii, ape.
4. Despre originea poporului român și a limbii sale.

II

1. Care sînt principalele bogății ale solului și subsolului și ce importanță au ele pentru economia noastră națională. În ce regiuni ale țării se găsesc ele?
2. Sarcinile ce revin tineretului pentru continua valorificare a bogățiilor patriei noastre.

Bibliografie

Pentru cursanți.

- Gh. Gheorghiu-Dej: *Raportul prezentat la Congresul al II-lea al P.M.R.*, E.S.P.L.P., 1956, pag. 80—89.
- Gh. Gheorghiu-Dej: *Raportul C.C. al P.M.R. la Congresul al III-lea*, Editura Politică, 1960, pag. 5—12, 27—35, 71—74.
- Geo Bogza: *Tabloul geografic*, în special următoarele capitole: „Pregătiri pentru o călătorie în Carpați” și „Diverse bogății”, Editura tineretului, 1954.

În plus pentru propagandiști:

- Geografia T.P.R., Manual pentru clasa a VII-a, Editura de stat didactică și pedagogică, 1958 (pentru consultare în vederea îmbogățirii cunoștințelor).

Bibliografie literară facultativă

- Al. Vlahuță: *România pitorească*, Editura tineretului, 1958.
- Geo Bogza: *Țara de piatră*, E.S.P.L.A., 1956.
- Scriitorii noștri despre triumseștele patriei, Editura tineretului, 1959.
- Tr. Coșovei: *Farmecul genezei*, Editura tineretului, 1955.
- Horia Liman: *Hotarul soarelui*, Editura tineretului, 1958.
- V. Căbulea: *Culegătorii de aur*, Editura tineretului, 1958.
- V. Nicorovi: *400 de zile în orașul Hăcării*, Editura tineretului, 1958.

CIND RAMURI S-APLEACA

de EUGEN FRUNZA

Cind ramuri s-apleacă foşnind tremurat,
Bătute de vintul noptalic,
Îți simt răsuflarea, pământ minunat,
Sărutul adine, de jăratie.

Și-mi pare c-aud depărtările cum
Se-adună din valuri de stele:
Din zări lermecate în suflet v-adun,
Comori ale patriei mele.

Miresme de codru coboară din munți
În șesuri cu holdele coapte;
Țin bolta pe umeri Carpații cărușți
Și Dunărea spumegă-n noapte.

În zări șantierelor noi se ivesc,
Semele celălți de lumină;
Și cîntec s-aude și zvon tineresc
Și luna de ramuri s-animă...

Și-mi pare că văd pe la geamuri lucind
Luceferii Bistriței noastre...
Din zări lermecate la piept vă cuprind
O, vremuri de fapte măiastre!

Știu bine că-n larmecul serii firzii,
— Prieteni din țara întregă —
Simțiți ca și mine ce-nseamnă să fii
Om liber, în patria dragă.

Nu-i jertă prea mare săezi apărînd
Asemenea vremuri-minune,
Căci nu are omul nimica mai sînt
Decît libertatea, pe lume.

PATRIA

de MIHAI BENIUO

Ce-i patria? — Durerea mea de-acum
Că ninge greu în plină primăvară,
Că zace floarea de cireș pe drum,
Că multe boabe n-au să mai răsară.

Ce-i patria? — Nădejdea că ogorul
Muncit cu rivnă și cu iscusință
Va bucura cu roade arătorul
Că vom avea-n hambar cu prisosință.

Ce-i patria? — E faptul că te bucuri
De tona de cărbune peste plan.
Ori te-ntrîsezi cînd nu-s pe viță struguri
Și-adăști să vină cu belșug alt an.

Ce-i patria? — E Dunărea albastră,
E Bărăganul, Munții Apuseni,
E lupta de milenii, lupta noastră,
Romini și neromîni, dar pămînteni.

Ce-i patria? — E singele vărsat
De mii și milioane de eroi,
Din orice colț de țară, orice sat
Și orișicare casă de la noi.

Ce-i patria? — Ești dumneata și eu
Și toți acei ce sînt cu noi de-o seamă,
Și gata sînt să sară cînd e greu,
Cînd patria s-o apărăm ne cheamă.

Ce-i patria? — E pasul apăsător
Cînd trec rînduri-rînduri muncitorii
Cu steagul roșu-n vînt desfășurat
Duși de partidul nostru spre victorii.

MĂREȚ PĂMÎNT AL PATRIEI IUBITE

Versuri de EUGEN FRUNZA

Muzica de IOAN D. CHIRESCU

Măreț pământ al patriei iubite,
De steaua libertății luminat.
Cu sprijinul poporului sovietic,
Din jugul greu, pe veci te-am liberat.

Refren:

Trăiască Republica, patria dragă,
Puternică-n lagărul păcii unit!
Cu brațele noastre clădim fericirea
Pe drum de victorii, conduși de partid. } bis

Din munți și pînă-n șesuri dunărene,
Uzine noi și noi orașe cresc,
Clădim cu-avînt o țară socialistă,
O viață nouă celor ce muncesc.

Refren...

Pornim frățește umăr lingă umăr,
Dușmanul îl zărobim necrutător,
Cu cîinste și credință apăra-vom
Al patriei pământ nemuritor.

Refren...

Moderato marciale

Mă - reț pă - mînt al pa - tri - ei iu - bi - te, De
stea - ua li - ber - tă - ții lu - mi - nat Cu
spri - ji - nul po - po - ru - lui so - vie - tic, Din
ju - gul greu, pe veci te - am li - be - rat. Tră -
Refren
- ias - că Re - pu - bli - ca, Pa - tri - a dra - gă, Pu -
- ter - ni - că - n la - gă - rul pă - cii u - nit! Cu
cresc. molto
bra - țe - le noas - tre clă - dim fe - ri - ci - rea Pe
drum de vic - to - rii, con - duși de Par - tid. Cu
- duși de Par - tid.

ȘTIINȚA ȘI RELIGIA. SARCINILE ORGANIZA-
ȚIILOR U.T.M. PENTRU RĂSPINDIREA CUNOȘ-
ȚINȚELOR ȘTIINȚIFICE ȘI DE CULTURA GENE-
RALĂ ÎN RINDURILE TINERETULUI.

- Ce este știința și în ce constă forța ei de neinvins.
 - Cunoașterea științifică — singura cale de înțelegere a naturii.
 - Marxism-leninismul — singura explicație științifică a fenomenelor sociale.
- Ce este și cum a apărut religia.
 - Religia — armă ideologică în mâinile claselor exploatoare.
- Răspindirea cunoștințelor științifice și de cultură generală în rindurile tineretului — sarcină de mare însemnătate a organizațiilor de bază U.T.M.

De-a lungul existenței sale milenare, omul a dus o neslirită luptă pentru a cunoaște și supune natura în folosul său. În această înclăștare, mintea iscoditoare a omului și-a pus nenumărate probleme: unele în legătură cu necesitățile zilnice de hrană, îmbrăcăminte și celelalte lucruri trebuincioase; altele, în legătură cu rostul său pe Pământ, cu felul în care a apărut și a evoluat omul, cu privire la apariția Pământului și a întregului Univers, cu privire la apariția vieții pe Pământ etc. Răspunsurile pe care omul le-a obținut cu ajutorul științei l-au ajutat să supună treptat forțele naturii în folosul său. Dimpotrivă, răspunsurile fantastice, neadevărate, date de religie au lăsat în întregime necunoscute fenomenele naturii și societății, au abătut pe oameni de la calea luptei pentru o viață mai bună. Între știință și religie a fost și este o opoziție de neîmpăcat. Religia și știința se exclud una pe alta.

Religia a apărut pe o anumită treaptă a dezvoltării societății omenești, în oriundirea comunei primitive, în care nivelul dezvoltării forțelor de producție era extrem de scăzut. Simțindu-se dominat de anumite fenomene ale naturii, de care depindeau în mare măsură hrana, adăpostul și chiar viața sa (ca, de exemplu, soarele, ploaia, pădurea, apele, tunetul, fulgerul, focul, revărsările de ape etc.), pe care nu le putea înțelege și explica, omul își închipuia că aceste fenomene s-ar datora unor forțe supranaturale față de care ar fi neputincios. Mai târziu, o dată cu împărțirea

societății în clase dușmane, cei bogați au găsit în religie un mijloc de dominare spirituală a maselor exploatare.

Religia a devenit în mâinile claselor exploatare arma spirituală de înrobire și îndobitocire a maselor muncitoare. Chestiunea opoziției dintre știință și religie cuprinde foarte multe aspecte; ele însă nu pot fi decît schițate în cadrul unei lecții.

CE ESTE ȘTIINȚA ȘI ÎN CE CONSTĂ FORȚA EI DE NEINVINS.

Știința a apărut din cele mai vechi timpuri, în lupta omului cu natura. Căutînd să obțină cele necesare traiului, oamenii au observat clipă de clipă ce se întîmplă în jurul lor, au căutat să pătrundă, să înțeleagă fenomenele din natură și din societate, să înțeleagă legăturile care există între diferitele lucruri și întîmplări din lumea înconjurătoare.

La început, cunoștințele oamenilor erau foarte restrinse, și se transmiteau din generație în generație pe cale orală.

În procesul muncii, pe baza experienței dobîndite, s-au înmulțit și adîncit cunoștințele oamenilor despre natura înconjurătoare, s-au obținut unele adevăruri științifice. Prin eforturile numeroaselor generații, s-a ajuns treptat la descoperirea de legi ale fizicii, matematicii, geologiei etc. și în cele din urmă — o dată cu apariția științei marxist-leniniste — la descoperirea legilor de dezvoltare a societății.

Știința reprezintă deci o sumă (un sistem) de cunoștințe despre natură și societate, pe care oamenii le-au dobîndit de-a lungul a mii și mii de ani și de adevărul cărora s-au încredințat prin practică. Știința este deci înțelegerea naturii

și a societății așa cum sînt ele, explicarea lucrurilor, a cauzelor lor fără a recurge la Dumnezeu, duhuri, îngeri sau alte forțe supranaturale.

Știința este adevăr, iar adevărul înseamnă putere, puterea omului de a folosi pentru sine legile naturii și societății, a schimba mereu în mai bine fața pămîntului și viața oamenilor. Adevărurile științei cuceresc din ce în ce mai mult gîndirea oamenilor și-i călăuzesc cu precizie în activitatea lor de zi cu zi. Prin munca lor, luminată de știință, oamenii săvîrșesc lucruri uimitoare pe Pămînt, obținînd realizări la care nici măcar nu visau cele mai îndrăznețe minți în urmă cu un veac. Oamenii pun stavilă fluviilor, fac să rodească pustiriile, vindecă și preîntîmpină diferite boli, ridică orașe moderne pe meleaguri neumbrate, înving depărtarea cu ajutorul radioului, televiziunii, căilor ferate, avioanelor cu mare viteză și realizează lucrul cel mai minunat — zborul în Cosmos — învingînd astfel forțele uriașe ale gravitației ce-l țineau pe om legat de planeta sa.

Cu cîteva mii de ani în urmă, oamenii se temeau de inundații. Ei priveau cu neputință cum riurile dezlănțuite duc la vale agoniseala muncii lor și se rugau lui Dumnezeu să-i scape de urgia apelor. Cu timpul, ei au învățat, cu ajutorul științei și tehnicii, să facă baraje, să construiască diguri, punîndu-se astfel la adăpost de primejdii de acest fel.

Multe veacuri, oamenii au crezut că epidemiile, bolile vin ca o pedeapsă dumnezeiască. Și astăzi unii oameni mai înapoiți, atunci cînd sînt bolnavi, preferă să se ducă la babe, la dobitoare pentru descîntece, să umble pe la diferite mănăstiri. În loc să-și recapete sănătatea, își agravează boala, se sting vîzînd cu ochii sau rămîn schilози toată viața. De-a lungul anilor, oamenii de știință au răpus bolile care făceau ravagii în rîndurile populației. Bolile

cele mai grave, de largă răspîndire, care secerau oamenii cu sutele de mii, pot fi astăzi prevenite sau vindecate cu ajutorul medicamentelor descoperite. Chirurgia realizează operații pe inimă, pe creier, redînd sănătatea celor suferinzi. Omul este în stare astăzi să împiedice epidemiile, moliemele, care provocau în trecut atîtea victime.

Cu ajutorul științei, oamenii smulg pămîntului recolte din ce în ce mai bogate, realizînd, prin încrucișări, altoire și alte metode, noi soiuri de plante și de pomi. Oamenii au transformat animalele, domesticindu-le, încercînd numeroase încrucișări, adaptîndu-le necesităților practice.

Cu ajutorul științei și tehnicii, omul poate produce numeroase avuții care nu sînt găsite sau sînt găsite greu în stare naturală (cauciuc, fibre etc.). De-a lungul veacurilor, omul a supus stăpînirii sale tot mai multe și mai puternice forțe naturale.

Focul a dat posibilitatea topirii metalelor, l-a făcut pe om mai puternic, i-a creat condiții să se hrănească mai bine, l-a adus pe o treaptă nouă de dezvoltare. Cu ajutorul aburului, omul a pus în mișcare mașinile, și-a ușurat munca în mine și fabrici. Cunoașterea electricității a făcut cu puțință să se construiască motoare cu o putere uriașă, să se aducă lumină în orașe și sate, să se producă oțeluri de calitate superioară, necunoscute înainte. Omul, înarmat de știință, a ajuns pînă acolo încît din gazul de sondă sau din gazul metan produce țire mai rezistente ca oțelul, materiale de construcție etc. Astăzi, pătrunzînd pînă în interiorul celor mai mici particule de materie, omul a descoperit uriașele rezerve de energie ale nucleului atomic, prin folosirea cărora omeniirea poate face un mare salt înainte spre civilizație, spre un nivel de trai mult mai ridicat.

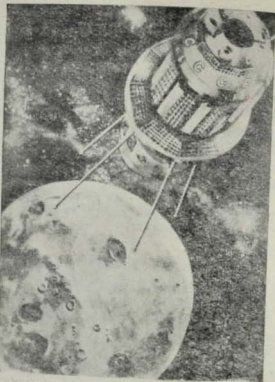
Dezvoltarea științei și tehnicii și mai cu seamă folosirea cuceririlor lor în interesul maselor largi ale celor ce

muncesc sînt însă strîns legate de orînduirea socială. Astfel, în orînduirea capitalistă folosirea în practică a cuceririlor științei este subordonată intereselor de jaf și exploatare a marilor capitaliști. Nu rareori cuceriri de preț ale științei și tehnicii sînt ținute sub obroc, pentru că, deși ele ar aduce mari foloase oamenilor, nu aduc profiturile dorite de monopolști. În orînduirea burgheză, din cauza proprietății private capitaliste asupra mijloacelor de producție, automatizarea în loc să ducă la îmbunătățirea traiului celor ce muncesc, la reducerea zilei de muncă etc., duce, dimpotrivă, la intensificarea muncii, la șomaj, la scăderea nivelului de trai al maselor. În zilele noastre, marii monopolști, avizi de ciștăguri tot mai ridicate, împing știința și tehnica din țările capitaliste la carul cursei criminale a înarmărilor.

Știința și tehnica înfloresc din plin, spre binele milioaneilor de oameni ai muncii, în țările lagărului socialist.

Zi de zi, ziarele, revistele ne aduc noi și noi știri care vorbesc despre marile cuceriri ale științei și tehnicii din țările socialiste, în primul rînd ale științei și tehnicii sovietice.

Septenatul sovietic prevede un mărș și uriaș program de cercetări științifice în scopuri pașnice, care se realizează cu succes. Oamenii de știință, inginerii, tehnicienii, muncitorii din U.R.S.S., datorită posibilităților nelimitate pe care le oferă orînduirea socialistă, a condițiilor deosebite create de P.C.U.S. și Guvernul Sovietic, au construit prima centrală atomoelectrică din lume, au lansat primul spărgător de gheață atomic, au construit uriașă hidrocentrală de la Kuibișev, au creat cel mai puternic accelerator de particule din lume, au lansat primul satelit artificial al Pămîntului, prima planetă artificială a sistemului nostru solar, prima rachetă cosmică care a alins Luna, prima stație automată interplanetară. Aceste realizări, și multe

Omni și-a trimis primul mesageri în spațiul cosmic. Științii sovietici s-au situat și în acest domeniu în fruntea științei mondiale, reperând victorii epocale.
(In fotografie: Stația automată interplanetară sovietică fotografând partea invizibilă a Lunii.)

Altele pe care nu le putem cuprinde aici, dovedesc că știința sovietică se află în avangarda științei mondiale, deținând în multe domenii primul loc în lume.

Datorită condițiilor excepționale create de partid și guvern, succese de seamă a obținut și știința și tehnica din patria noastră. Oamenii de știință și tehnicienii au

adus o contribuție valoroasă la înlăptuirea mărețelor obiective ale industrializării țării stabilite de partid, au ridicat mult prestigiul științei românești peste hotare. Prin eforturile oamenilor de știință, inginerilor și tehnicienilor, folosind bogata experiență și ajutorul Uniunii Sovietice, s-au dezvoltat și se dezvoltă diferitele ramuri ale științei și tehnicii în strânsă legătură cu sarcinile construcției socialiste. O mândrie a muncitorilor, inginerilor, tehnicienilor și oamenilor de știință din țara noastră o constituie astfel de obiective realizate în ultimii ani ca: uzina coeso-chimică, furnalul modern, blumingul și laminorul de la Hunedoara, fabrica de fire și fibre sintetice de la Săvinești, uzinele chimice în construcție de la Onești-Borzești etc. Realizări de seamă s-au obținut în domeniul matematicii, fizicii, chimiei, biologiei, medicinei etc. În țara noastră, ca și în celelalte țări socialiste, toate cuceririle științei și tehnicii sînt puse în slujba ridicării nivelului de trai al celor ce muncesc.

Cunoașterea științifică — singura cale de înțelegere a naturii

Știința îi dă omului putința să alege adevărul despre lumea inconjurătoare. Încă din cele mai vechi timpuri, cărturarii luminați au căutat să explice în mod științific diferitele fenomene din natură. Împotriva lor s-au ridicat reprezentanții celor bogați, ai claselor exploatare, în rândurile cărora un rol de seamă îl aveau reprezentanții bisericilor. În ciuda prigoanei la care a fost supusă, știința a ieșit însă totdeauna biruitoare. Un pas important pe calea cunoașterii lumii inconjurătoare, pe calea zdrobirii dogmelor religioase l-au reprezentat cercetările cu privire la modul în care s-a format Pământul, cu privire la modul în care a apărut omul pe planeta noastră.

Iată, de pildă, problema formării Universului. În zilele noastre, știința a dovedit, fără puțință de tăgadă, totala absurditate a explicațiilor allate în așa-zisele cărți sînte cu privire la Univers și om. „Facerea” lumii cuprinsă în Biblie este o povestire fantastică, asemănătoare tuturor legendelor antice care vorbeau despre isprăvile zeilor. Această poveste nu conține nici urmă de adevăr. Nici nu trebuie să posedे cineva multe cunoștințe ca să se întrebe: oare cum a fost cu puțință ca în ziua întâi să se facă lumină și abia în ziua a patra să-și ia locul pe cer Soarele, Luna și stelele, așa cum se spune în Biblie? După Biblie, Luna ar avea lumină proprie. Dar cine nu știe astăzi că Luna primește lumina de la Soare? Biblia nu explică legătura dintre Soare, Pămînt și Lună, ci pomeniște că toate ar fi ieșit din „cuvîntul domnului”.

Punctul central al reprezentărilor religioase despre Univers îl constituie teoria că omul reprezintă țelul final al naturii, că totul în lume a fost creat de dumnezeu pentru om. Iar Pămîntul ar fi centrul Universului.

Pe baza cuceririlor științifice s-a ajuns la o înțelegere materialistă asupra fenomenelor naturii. Savantul polonez N. Copernic (1473—1543) a descoperit încă acum 400 de ani adevărul asupra legăturii dintre Soare, Pămînt și celelalte planete, adică asupra sistemului solar. El a arătat că nu Pămîntul, ci Soarele este centrul în jurul căruia se învîrtesc celelalte planete din jur. Pămîntul este una dintre planetele mai mici, Soarele avînd un diametru de 109 ori mai mare ca al Pămîntului, adică aproximativ 1.400.000 km. După descoperirea lui Copernic, unora li s-a părut că Soarele trebuie să fie cel mai important corp din Univers. Dar știința în continuă dezvoltare a arătat că sistemul solar nu este unicul în Univers. Giordano Bruno (1548—1600), un filozof italian, propagandist înălțărat al teoriei lui Copernic, a arătat că în jurul multor stele se învîrtesc

planete, că Universul cuprinde o infinitate de stele și că în multe din acestea poate exista viață. Aceste adevăruri reprezentau lovitură puternică date legendelor biblice despre Univers. Giordano Bruno a fost ars pe rug de inchiziție¹, dar adevărurile spuse de el nu au putut fi arse. „Pe mine mă puteți arde — a spus marele gînditor italian călătorului săi — dar adevărul spuselor mele nu-l puteți distruge. Secolele viitoare vor înțelege și mă vor prețui.”

Au trecut anii și numărul adepților lui Copernic s-a înmulțit. S-a dovedit că numărul stelelor este înfinit, existînd atît stele mai mici decît Soarele, cit și stele de milioane de ori mai mari decît el. Soarele împreună cu planetele care se învîrtesc în jurul său alcătuiesc, cu sateliții acestora și cu alte corpuri cerești — comete, meteoriți etc. — sistemul nostru solar. Acesta se integrează, la rîndul său, într-un sistem superior denumit Galaxie. Acum se știe că în Galaxie există aproximativ 150 de miliarde de stele, deși cu ochul liber se pot vedea numai circa 6.000 dintre ele. Înșă, în alară de Galaxia din care face parte și sistemul nostru solar există nenumărate alte Galaxii. Galaxiile se grupează la rîndul lor în supragalaxii (metagalaxii). Pe lăurțile cerului au fost trecute nu mai puțin de 2.700 supragalaxii, unele dintre ele alcătuite din cite 9—10.000 de Galaxii! Așadar, dincolo de limitele sistemului nostru solar, la distanțe de sute de milioane și chiar de miliarde

¹ Inchiziție — tribunal special al bisericii catolice, creat încă din secolul al XIII-lea, pentru prigonierea și reprimarea tuturor oamenilor care nu recunoșeau și se ridicau împotriva dogmelor bisericești. Inchiziția a schinguit și ars pe rug — de-a lungul existenței sale — multe milioane de oameni.

După aprecierea unui istoric spaniol, pentru „păstrarea purității credinței catolice” numai în Spania „au fost arși de viu și exilați aproximativ trei milioane de oameni din toate clasele”. Numai la ordinul inchizițiilor spaniol Torquemada (mort în 1498), trecut mai tîrziu de papa de la Roma în rîndurile sîntilor, au fost arși de viu peste zece mii de oameni, iar altor pesle nouăzeci și șapte de mii, care au fost supuși la cele mai cumplite chinuri, schingiuiri, le-a fost confiscată averea etc.

de ani lumină¹ se află alți sori, alte stele, care se mișcă potrivit legilor obiective de mișcare a materiei. Cu ajutorul radiotelescoapelor, astronomii largesc necontenit limitele regiunii cunoscute din Univers, dobîndesc informații despre regiunile exterioare Galaxiei noastre. Nicăieri nu există bariere ale Universului. Nicăieri în cercetările lor astronomii nu au întîlnit „lăcașul lui Dumnezeu”, „raiu” sau alte lucruri despre care vorbesc legendele religioase. Pretutindeni, în studierea proceselor care au loc pe Pămînt, în cercetarea lumii atomului, ca și în cercetarea spațiului cosmic cu ajutorul rachetelor cosmice, oamenii au descoperit numai materia în nesfîrșita ei schimbare și transformare.

Pe baza descoperirilor științifice s-a demonstrat că loți aștrii cerești sînt alcătuiți din aceleași elemente chimice din care este alcătuit și Pămîntul.

Și acum să punem o altă problemă: oare lumea a avut un început în timp, a fost oare creată de cineva? Religia spune că da și afirmă că tot ceea ce există e „opera” unui „creator”, că are un început în timp, rămînînd neschimbat de cînd lumea.

Știința dovedește că *lumea în întregul ei este eternă, a existat dintotdeauna și va exista întotdeauna, este nemărginită în timp și în spațiu și prin urmare n-a fost creată de nimeni și nici nu are nevoie de un circumțiu supranatural.* Știința spulberă ideea creației lumii din nimic, care stă la baza concepției religioase despre lume. Universul este nemărginit, fără început și fără sfîrșit. *În Univers, totul se transformă fără încetare.* Știința a dovedit că corpurile cerești din Univers sînt în continuă prefacere. În întreg Cosmosul, astrele apar, se dezvoltă, „îmbătrinesc” și se pre-

¹ An lumină este distanța pe care o parcurge cu o viteză de 300.000 km pe secundă o rază de lumină într-un an (aproximativ 10 miliarde kilometri).

fac în altceva. Materia este veșnică și în continuă mișcare și transformare. Astronomia arată cum unele stele se pretac în nori de praș și gaze cosmice, în timp ce altele se nasc „sub ochii noștri”. Savanții sovietici Ambarțumian și Fesenkov au descoperit astre care s-au format doar acum cîteva milioane de ani (ceea ce înseamnă foarte puțin pentru lumea cosmică). Dacă Universul ca atare este nemărginit în spațiu, nu are început și nici sfîrșit în timp, în schimb toate corpurile cerești, stelele și planetele¹, toate fiind în continuă transformare — sînt mărginite în spațiu și au un început în timp. Aceste fenomene, aceste transformări la scară cosmică se petrec în mii de miliarde de ani.

Problema originii planetelor, deci și a Pămîntului, se mai află în centrul cercetărilor științifice. După ipoteza savantului sovietic O. Schmidt, Soarele în mișcare sa a captat, a prins în jurul său roșuri de materie cosmică și le-a imprimat o mișcare de rotație în jurul său. Antrenați într-o asemenea mișcare, meteoriții mai mari i-au atras pe cei mai mici și s-au condensat în așa fel, încît, în urma acestui proces, s-au format planetele de azi. Pămîntul s-ar fi format astfel din particule solide, reci, care s-au încălzit ulterior datorită anumitor procese fizice (dezintegrare radioactivă). Apoi ar fi urmat răcirea scoarței Pămîntului, ridicarea la suprafață a rocilor mai ușoare, activitatea vulcanilor, formări de munți, inundații uriașe și așa mai departe, procese care au avut ca rezultat înfățișarea de azi a planetei noastre. Așadar, formarea Pămîntului, ca și a celorlalte planete, este un proces natural, al evoluției de miliarde de ani a materiei, și nu este nicidecum creația unei forțe supranaturale.

¹ Stelele sînt niște uriașe globuri fierbinți și luminoase, asemănătoare soarelui nostru, a căror strălucire răzbate departe în spațiul cosmic. Planetele sînt aștri reci și întunecați, fără lumină proprie.

Să luăm acum o altă problemă: apariția vieții și a omului pe Pământ. Tot așa ca și în problema formării Universului, legenda biblică despre felul cum a apărut viața și omul pe Pământ este total și categoric desmințită de faptele descoperite de știință. *Știința arată că toate speciile de plante și de animale nu au apărut dintr-o dată în forma lor de astăzi, ci au avut o perioadă de dezvoltare foarte îndelungată.*

Istoria apariției și dezvoltării vieții pe Pământ, a cărei trecută cea mai înaltă este omul și societatea omenească, e studiată de mai multe ramuri ale științei.

Să vedem, foarte pe scurt, cum ne învață știința că a apărut viața pe Pământ.

Primele viețuitoare au apărut din materia fără viață datorită combinării unor substanțe chimice în anumite condiții prielnice. Aceste viețuitoare erau deosebit de mici și nu puteau fi văzute cu ochiul liber. Ele aveau o alcătuire extrem de simplă. Dar atunci se pune întrebarea: dacă cu două, trei miliarde de ani în urmă existau pe Pământ numai niște ființe așa de mici și de simple, cum au apărut apoi toate celelalte? Nu este aici vorba numai de faptul că ființele care au apărut mai târziu erau mai mari, dar au apărut noi specii de animale, cu o structură internă din ce în ce mai complicată, datorită schimbării condițiilor de climă, hrană etc. și adaptării viețuitoarelor la aceste noi condiții. Cum se explică apariția tuturor speciilor de animale care, cîndva, în trecutul îndepărtat, nu existau?

În urmă cu un veac, marele om de știință Charles Darwin (1809—1882) a arătat în cunoscuta sa lucrare „Originea speciilor”, pe baza unui uriaș material de fapte, că *plantele și animalele de astăzi sînt rezultatul unui foarte îndelungat proces de evoluție naturală. „Numărul verigilor intermediare și de trecere între toate speciile actuale și cele dispărute — scrie Darwin — trebuie să fi fost nemăsurat*

de mare.” Nu există specii care apar din nimic, dintr-o dată, spontan. Știința a dovedit că plantele care se găsesc astăzi au în trecutul îndepărtat strămoși cu totul diferiți; schimbîndu-se clima și, o dată cu aceasta, condițiile lor de existență, dintre plante au rezistat numai acelea care s-au putut adapta la noile condiții de mediu, restul au pierit. Asemenea schimbări se produc de la un an la altul, însă numai o dată experimentat le poate sesiza. Fiecare plantă își aruncă sămînța la întâmplare, dar nu toate sămînțele încolțesc și nu toate care încolțesc ajung la maturitate. Vor încolți numai sămînțele care sînt mai sănatoase și vor crește numai acelea care se adaptează la condițiile de climă și de sol. Această alegere (selecție) naturală a celor mai buni și distrugerea celor mai slabi are loc neîncetat în lumea plantelor și a animalelor.

Rămînînd mereu în viață doar exemplarele cele mai înzestrate, ele se vor deosebi după cîteva generații de strămoșii din care s-au născut. Pe această cale au apărut specii noi, din ce în ce mai înzestrate în lupta cu natura. Acest proces a fost denumit de Darwin *procesul selecției naturale*. Prin el se explică transformarea speciilor, evoluția vieții pe Pământ.

Pe seara viețuitoarelor, omul a apărut cel mai târziu. Omul este ființa cea mai dezvoltată, cea mai perfecționată, cea mai bine înzestrată de natură. Spre deosebire de toate celelalte viețuitoare, omul produce unelte cu ajutorul cărora el smulge naturii cele trebuincioase traiului, schimbă fața Pămîntului potrivit nevoilor sale. *O caracteristică proprie numai omului, în afară de producerea și folosirea uneltelor de muncă, este gîndirea.* Spre deosebire de tot restul lumii animale, omul este o ființă înzestrată cu capacitatea de a gîndi. Omul își exprimă gîndurile prin cuvinte, prin vorbire, cu ajutorul limbii. În afara limbii nu există gîndire.

Știința dovedește — pe baza unor cercetări îndelungate — *originea animală a omului*. Omul se trage dintr-un soi de maimuță care nu mai există în zilele noastre și care a fost strămoșul comun al oamenilor și al unor maimuțe de azi.

Oamenii de știință au descoperit, în peșteri și prin săpături în pământ, oseminte — schelete și resturi de schelete — ale unor ființe care nu mai erau maimuțe, dar nici nu deveniseră încă pe deplin oameni. Aceștia au fost strămoșii îndepărtați ai oamenilor, pe care savanții i-au numit „*oameni-maimuțe*”.

În lucrarea sa „*Rolul muncii în procesul transformării maimuței în om*”, Engels a explicat împrejurările apariției oamenilor și a lămurit în ce constă deosebirea esențială a omului față de strămoșii săi. *Rolul hotărîtor în transformarea maimuței în om l-a avut munca, capacitatea de a munci, de a-și produce cele necesare traiului prin folosirea uneltelor. Munca productivă este hotărîtoare pentru viața și dezvoltarea societății omenești.*

O etapă importantă a trecerii de la maimuță la om a constituit-o luptul că îndepărtatul nostru strămoș a trecut la obișnuința de a umbla în două picioare, eliberându-și astfel mîinile, care, în cursul multor generații, au căpătat dibăcia de a lucra unelte și de a le minui. Munca cu mijloace foarte simple (hăituiala și prinderea vișatului, de pildă) au împins pe oamenii primitivi spre o activitate comună, spre într-ajutorare, ceea ce a dus la formarea societății omenești. De aceea, știința ne învață că *munca este trăsătura caracteristică a societății omenești, trăsătura care o deosebește de cea a maimuțelor*. Folosirea mîinilor (pentru asigurarea traiului) și mersul în două picioare a făcut să se lărgească orizontul omului. El începe să cunoască — treptat — însușirile lucrurilor din jur și simte nevoia să comunice semenilor impresiile și dorințele sale. Aceste nece-

sități noi au cerut și organe corespunzătoare. În decursul sutelor de mii de ani de formare a omului datorită condițiilor naturale și sociale, creierul său se perfecționează. Sunetele la început nearticulate scoase de gîtlejul maimuței se îmbogățesc și se perfecționează, devin articulate. Apărute în procesul producției sociale, gîndirea și limba au influențat la rîndul lor activitatea productivă a oamenilor. Gîndirea oglindește, sub formă de imagini și idei, realitatea inconjurătoare. Apariția sistemului nervos al omului este rezultatul perfecționării continue a sistemului nervos al animalelor, care a pornit de la simpla celulă nervoasă și a ajuns la creierul omnesc, cu scoarța sa alcătuită din miliarde de celule. *Creierul omului este forma cea mai înaltă de organizare a materiei*. Și animalul aude, vede, are miros, are unele obiceiuri etc., dar el nu gîndește. *Aceasta arată că gîndirea este un produs special, o însușire proprie omului, este rezultatul dezvoltării istorice a naturii, a practicii social-istorice a oamenilor*¹, și nu ceva miraculos, introdus din afară de o forță supranaturală. Așadar, știința a arătat că gîndirea, a cărei bază materială este creierul, a apărut și s-a dezvoltat datorită muncii, producției, activității și vieții oamenilor în societate.

Cunoștințele științifice despre originea vieții și a omului pe Pămînt au dat o lovitură puternică concepțiilor religioase despre lume și despre om.

Știința modernă a dat răspunsuri clare, precise și altor zeci și sute de probleme pe care și le pun oamenii în zilele noastre. Știința luminează tot mai departe căile oamenilor spre adevăr, spre o viață mai bună.

În vremurile noastre, cînd realizările științei sînt atît de mari și de grăitoare, reprezentanții bisericii și-au schimbat

¹ Prin *practica social-istorică* a oamenilor se înțelege în primul rînd activitatea lor de producție, de-a lungul veacurilor, experiența dobîndită în activitatea socială, în cursul luptei de clasă etc.

lactica de luptă: numeroși slujitori ai bisericii din țările capitaliste, filozofi idealști, dileriți apologeți ai capitalismului etc. caută să „împace” religia cu știința. Aceștia răsălmăcesc învățămintele care se desprind din cuceririle științei, caută „să demonstreze” că în spatele descoperirilor științifice se află, pasămite, tot „spiritul divin”. Făcând totul pentru a ține pe oamenii muncii în bezna neștiinței și superstițiilor, potrivit indemnului scripturii: „Iericiți cei săraci cu duhul...”, religia a urmărit și urmărește îndepărtarea maselor de la cunoașterea adevărului despre natură și mai ales despre societate, prostirea și ținerea lor mai departe sub jugul exploatării spre folosul celor avuși.

Dar sînt zadarnice încercările reprezentanților misticismului de a ține veșnic pe oameni în bezna credințelor în forțe supranaturale. Știința a cucerit mințile și inimile a sute de milioane de oameni și ea va triumfa pretutindeni.

Marxism-leninismul — singura explicație științifică a fenomenelor sociale

Din cele mai vechi timpuri, oamenii au căutat să dea o explicație științifică nu numai fenomenelor naturii, ci și fenomenelor sociale. Oamenii s-au întrebat care este explicația diferitelor fenomene și evenimente sociale, care este cauza schimbărilor atât de dese și de adinci care au loc în societate?

Ideologiile claselor exploătătoare au susținut, și mai susțin și astăzi, că cele ce se petrec în societate sînt expresia unei voințe supranaturale, căreia cei mai mulți îi spun Dumnezeu, că „soarta” oamenilor este dinainte hotărâtă și că ei nu pot face nimic pentru a o schimba. Aceste teorii religioase au servit întotdeauna și servesc claselor exploătătoare, reacționare, care au interesul ca oamenii să se

împace cu viața de mizerie, suferințe și umilințe la care îi condamnă orînduirea întemeiată pe exploatare, să se resemneze și să nu lupte pentru înlocuirea ei.

Și pînă la apariția marxismului o serie de filozofi și gânditori au combătut aceste teorii și au încercat să explice dezvoltarea societății fără să recurgă la forțe supranaturale, la Dumnezeu.

Dar o explicație cu adevărat științifică a fenomenelor care au loc în societate a dat-o numai marxism-leninismul.

Bazindu-se pe temelia trainică a tuturor cuceririlor științelor naturii de pînă la ei și pe practica social-istorică, Marx și Engels au creat o teorie filozofică care reprezintă un sistem profund științific de concepții despre legile cele mai generale de dezvoltare a naturii, gândirii și societății.

Ei au arătat pentru prima oară că societatea omenească nu se dezvoltă la întâmplare, sau după bunul plac al vreunei forțe supranaturale, ci potrivit anumitor legi pe care omul le poate cunoaște și folosi. Marxism-leninismul a explicat pentru prima oară în mod științific cum a apărut societatea omenească, care sînt formațiunile social-economice ce s-au succedat în mod necesar în cursul istoriei, care sînt legile trecerii omenirii de la capitalism la socialism și comunism.

*„Marxism-leninismul este concepția materialist-dialectică unitară și consecventă despre lume și teoria comunismului științific. Marxism-leninismul este știința legilor de dezvoltare a societății, știința revoluției socialiste și a dictaturii proletarietului, știința construirii societății socialiste și comuniste.”*¹

Știința marxist-leninistă este în mîna clasei muncitoare, condusă de partidul ei de avangardă, cea mai de preț armă în lupta pentru răsturnarea orînduirii capitaliste și făurirea orînduirii socialiste și comuniste. Una dintre cele mai însem-

¹ Istoria Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, Editura Politică, 1959, pag. 779.

nate concluzii ale științei marxist-leniniste despre societate este aceea că rinduielile sociale nu sînt veșnice, că societatea capitalistă este inevitabil sortită pieirii. Cunoscînd legile de dezvoltare a societății și acționînd după cerințele acestor legi, oamenii muncii, conduși de partidul marxist-leninist, obțin victoria în revoluția socialistă și construiesc societatea care asigură tuturor oamenilor o viață cu adevărat liberă, îmbelșugată și fericită pe pămînt — societatea comunistă.

Clasa muncitoare, clasa cea mai înaintată a societății, revoluționară pînă la capăt, este cea mai interesată în cunoașterea și rîspindirea adevărului, în făurirea unei vieți mai bune pentru oamenii muncii. Ea este de aceea potrivnică misticismului, înăpoyerii și oricăror superstiții. Pătrunderea în mase a științei, a învățăturii marxist-leniniste și combaterea misticismului contribuie la luminarea oamenilor muncii și, prin aceasta, îi ajută în lupta împotriva orindurilor exploatare și, mai ales, în lupta pentru construirea socialismului.

•
•

Lupta împotriva superstițiilor și misticismului are o veche tradiție în țara noastră. Rîspindirea cunoștințelor științifice despre natură începe să ia o tot mai mare dezvoltare în condițiile economice și social-politice de la sfîrșitul veacului al XVIII-lea și primele decenii ale veacului al XIX-lea. „*Multe prejudecăți nutrite de ignoranță au pierit înaintea lumii și a cunoștințelor pozitive*”, spunea în această perioadă Gh. Asachi, care, alături de Gh. Lazăr, Ion Ghica și alții a adus o însemnată contribuție la rîspindirea științei în Țările Românești.

Marele nostru gînditor din secolul trecut Ion Ghica, mili-fînd pentru rîspindirea cunoștințelor științifice, scria că prejudecățile mistice „...au fost și tot mai sînt încă un mare inamic al progresului și al civilizației; știința se luptă neîncetat în contra lor și caută a le doborî. Multe din aceste false credințe sînt numai creațiunea interesului și ambițiunea unor caste care le-au împlintat în inima mulțimii cu scop de a o domina”.

Unul din popularizatorii de seamă ai cunoștințelor științifice, reprezentant al ateismului din țara noastră, a fost filozoful materialist Vasile Conta. Acesta scria: „*A zice că religiunea poate coexista și prin urmare poate fi conciliată (impăcată — n.n.) cu știința este tot atît de absurd ca și a zice... de exemplu, că se pot concilia astronomia veche, care zice că Soarele se învîrtește în jurul Pămîntului, cu astronomia modernă, care zice că Pămîntul se învîrtește în jurul Soarelui.*”

La sfîrșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea, naturaliștii Grigore Ștefănescu, Ștefan Michăilescu, Bacaloglu, dr. Stîncă, dr. Racoviță și încă mulți alți oameni de știință ai țării noastre s-au străduit să popularizeze descoperirile științifice și să combată superstițiile și prejudecățile mistice.

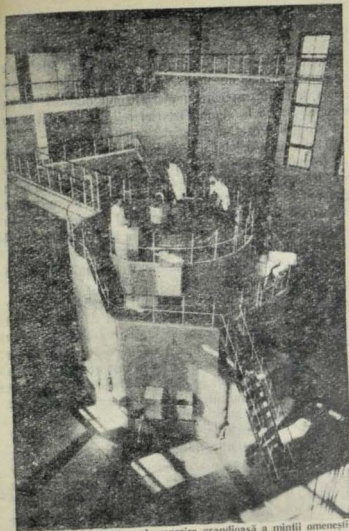
Eminentul om de știință doctorul Victor Babeș spunea în 1925: „*Credința reprezintă un grad inferior în dezvoltarea inteligenței, și în nici un caz nu cred în absurditățile și neadevărurile care însoțesc credința diferitelor religii și care ar trebui eliminate încetul cu încetul, și protestez dacă cineva pretinde ca educația copilului să fie ȳdcută de religie cu minunile absurde ale ei.*”

În anii puterii populare, organizînd și conducînd poporul nostru muncitor pe drumul făuririi unei vieți noi, partidul a acordat și acordă o deosebită atenție ridicării nivelului cultural și științific al oamenilor muncii, rîspindirii lumii-

noaselor idei ale marxism-leninismului în mase, idei care îi însulețesc și călăuzesc în lupta și munca de dezvoltare a societății socialiste. Partidul nostru pornește de la faptul că lichidarea exploatării omului de către om, a orânduiriilor asupritoare și nedrepte, a înapoierii economice și a lipsei de cultură, răspindirea marxism-leninismului, adăparea de la izvoarele științei, consituie condiții de bază pentru eliberarea omului de cătușele misticismului, dindu-i posibilitatea să-și pună toate capacitățile sale în slujba lăuririi vieții noi, socialiste.

Succesele de însemnătate istorică obținute de oamenii muncii, victoria socialismului în țara noastră, creșterea puternică a forțelor de producție din industrie și agricultură, îmbunătățirea neconținută a nivelului de trai — roade ale muncii și luptei lor de zi cu zi, conduse de partid, ale aplicării pe scară tot mai largă a cuceririlor științei în producție — precum și mășuratele perspective deschise de planul pe 6 ani și de schița planului de perspectivă pe 15 ani — toate acestea sporesc nemășurat încrederea oamenilor muncii în forțele lor creatoare, îi conving că îmbunătățirea și înfrumusețarea traiului depind numai și numai de munca lor, călăuzită de învățăturile științei, de învățătura marxist-leninistă. Toate acestea, în strinsă imbinare cu munca politico-educativă desășurată de partid, de stat și de organizațiile obștești, creează condiții favorabile pentru eliberarea unui număr tot mai mare de oameni de prejudecățile mistice și superstițiile moștenite de la vechea orinduire bazată pe exploatare.

În înlăturarea prejudecăților mistice, un rol de cea mai mare însemnătate îl are răspindirea cunoștințelor științifice și totodată înțelegerea cauzelor și condițiilor care au dus la apariția religiei.

Energia atomică este o descoperire grandioasă a minții omenești. În țara noastră fizica nucleară a luat o mare dezvoltare în ultimii ani, fiind pusă în slujba fericii omului.
(În fotografie: reactorul atomic construit cu ajutorul Uniunii Sovietice.)

CE ESTE ȘI CUM A APĂRUT RELIGIA

Asupra problemei originii religiei s-au dat, aprinse dispute. Dar numai marii dascăli ai clasei muncitoare, Marx, Engels și Lenin, aplicând materialismul dialectic și materialismul istoric la studiul istoriei religiei, au dat o explicație științifică originii religiei.

Religia nu a existat dintotdeauna. Ea s-a ivit pe o anumită treaptă a comunei primitive. În acele timpuri străvechi, omul trăia aproape în stare de sălbăticie. Unelele cu care omul reușea să-și agonisească hrana erau foarte rudimentare. Omul primitiv trăia din culesul fructelor, vânătoare sau pescuit. Animalele pe care le vâna se dovedeau cîteodată mai iuși, mai violente decît el. Calamitățile naturale — inundațiile, trăsnetul, furtuna — îl amenințau neincetat, bolile îl secerau.

Era și firesc ca în acele vremuri îndepărtate, trăsnetul, furtuna, cutremurele, ploaia, revărsările de ape, ale căror cauze omul nu le cunoștea și împotriva cărora nu putea face absolut nimic, să-i apară ca niște forțe misterioase, supranaturale. Neputința, frica lui în fața acestor forțe naturale l-au făcut pe omul primitiv să creadă că ele ar avea conștiință, că ar gândi asemenea lui, că ar avea o putere de neînving.

Atît culesul fructelor, cît și vînătoarea sau pescuitul, făceau din omul primitiv robul unor împrejurări întimplătoare, favorabile sau nefavorabile, de care depindea viața lui. Ocupațiile acestea pe lingă că îl supuneau la eforturi istovitoare și continui, la nenumărate primejdii, pînă la urmă nici nu-i asigurau o hrană permanentă sau un adăpost împotriva frigului, a fiarelor și a altor stihii ale naturii.

Răspîndirea triburilor primitive pe suprafața pămîntului, distanțele mari dintre ele îngreunau relațiile de colaborare

și ajutor reciproc dintre diferitele grupări omenești și făceau ca starea de dependență și de neputință a omului în fața naturii să fie și mai accentuată, iar lupta lui cu natura, în vederea asigurării existenței, și mai grea.

În aceste condiții istorice au apărut primele concepții religioase și ele reprezintă oglindirea fantastică, denaturată a relațiilor omului primitiv cu natura și a relațiilor reciproce dintre oameni. Acest lucru este dovedit de conținutul principalelor reprezentări și ritualuri religioase din această perioadă.

Una din primele forme ale cultului religios, dar caracteristică tuturor religiilor, chiar și religiilor contemporane, este *magia*. Magia are la bază credința în posibilitatea de a provoca diferitele efecte prin intermediul unor acțiuni vrăjitoarești, fără nici o legătură de fapt cu rezultatul urmărit.

La triburile primitive din Australia, de exemplu, a căror ocupație principală era vînătoarea, exista obiceiul următor: înainte ca bărbatul să plece la vînătoarea de canguri, el desenau pe nisip figura unui cangur și executau în jurul ei dansuri rituale, aruncînd în același timp cu sulilele în figura desenată. Prin acest obicei, el urmăreau să-și asigure succesul la vînătoare. Bineînțeles că în realitate asemenea practici cu caracter fantastic, religios, nu puteau să exercite nici o influență asupra vînătoarei. Între cele două fapte nu există nici o legătură în afara legăturii din închipuirea oamenilor.

Rămășițele unor asemenea obiceiuri mai există și în zilele noastre. De pildă, rugăciunile, adresate de unii oameni înapoiți în vederea realizării unui scop (însănătoșire, izbîndă într-o acțiune etc.). S-au și mai clar reiese acest lucru din exemplul pe care-l oferă procesiunile organizate de proși pentru a chema ploaia în momentele de mare secetă. Ce rezultat au asemenea obiceiuri primitive se

poate constata cu ușurință din faptul că ele nu aduc niciodată realizarea lucrului dorit.

Printre cele mai vechi forme de manifestare a religiei este și *animismul*, credința primitivă în suflet și în dăhuri. În concepția omului primitiv, sufletul este un fel de „dublură” a omului real, o ființă independentă de trup, care poate părăsi trupul în timpul somnului sau, definitiv, în momentul morții. Măsura în care credința în suflet și în viața de dincolo de mormint este inventafă de oameni ca o copie fantastică a vieții reale se vede limpede în caracterul concret, „realist” al reprezentărilor oamenilor primitivi. Prin suflet, omul nu a înțeles de la început o ființă imaterială, o ființă spirituală, abstractă. La început, sufletul era identificat, de către triburile a căror ocupație principală era vânatoarea, cu singele, iar triburile care se ocupau în principal cu pescuitul identificau sufletul cu răsullarea, pentru că în reprezentarea unora moartea coincidea cu pierderea singelui, iar în reprezentarea celorlalți, cu încetarea respirației.

Și în zilele noastre se mai păstrează ideea existenței unui suflet independent de corpul omenesc, dar ca ceva abstract, imaterial, care se desprinde de om în momentul morții. Această concepție primitivă se menține la acei oameni al căror nivel de cunoștințe științifice și culturale e foarte scăzut.

Ca și concepția despre suflet, la început dăhurile erau atribuite obiectelor și fenomenelor individuale, copacilor, animalelor, unor pietre, stânci, peșteri, ape etc.

Mai târziu, o dată cu dezvoltarea gândirii, reprezentările religioase despre dăhuri capătă un caracter mai abstract. Apar concepțiile despre duhul unic al tuturor vinturilor, al pădurii, al ploii, al fulgerului ș.a.m.d. înzestrat cu puteri supranaturale, de a acționa în afara și independent de fenomenele concrete.

Dependența acestor reprezentări religioase de baza materială a societății primitive este limpede.

O altă formă a concepțiilor religioase primitive este *totemismul*, credința în descendența comună a unui sau mai multor ginți dintr-un strămoș reprezentat sub forma unui animal sau plantă.

Fenomenele concrete din natură asupra cărora erau extinse legăturile de rudenie erau tocmai acelea care constituiau obiectul activității practice deslășurată de comunitățile primitive: vânatoarea, pescuitul. O dată cu trecerea de la vânatoare și pescuit, ca ocupații principale, la creșterea vitelor și agricultură, dăhurile care personificau diferite fenomene ale naturii, avind o însemnătate deosebită pentru muncile agricole, au trecut pe primul plan în concepția religioasă a omului primitiv. Acestor divinități li se aduceau jertfe constind din roadele pământului, fructe, semințe, animale, iar uneori chiar și jertle omenști.

S-ar putea crede că astăzi, în zilele sateliților artificiali, ai centralelor atomice etc., nu mai pot exista asemenea obiceiuri primitive. Dar tămierea bisericii, a caselor, stropirea cu apă „sfințită”, folosirea untdelemnului în candelă, nu sint oare manifestări ale unor asemenea concepții religioase? Tineretul trebuie să combată aceste obiceiuri, dovedind, cu argumente științifice, netemeinicia lor.

Pe măsură însă ce, determinat de perfecționarea uneltor de producție și de dezvoltarea diviziunii sociale a muncii, a schimbului, a proprietății private, a început procesul de împărțire a societății în bogați și săraci, au apărut și în concepțiile religioase distincții în ceea ce privește însemnătatea divinităților. Primii zei erau concepuți ca fiind egali între ei, avind doar atribuții diferite în ceea ce privește guvernarea fenomenelor naturii. Treptat însă, zeii se impart în zei principali și zei secundari, fapt în care se oglindește din ce în ce mai mult descompunerea orinduirii comune

primitive și apariția societății împărțită în clase dușmane, în exploatați și exploatați.

Apariția claselor sociale dușmane și a statului, sub forma monarhiilor despotice, în urma descompunerii comunei primitive, constituie baza apariției și răspîndirii credinței într-un singur dumnezeu: *monoteismul*.

Inspirindu-se din felul de organizare al monarhiilor, oamenii și-au imaginat că și „în cer” ar exista un dumnezeu, stăpîn absolut al tuturor (aidoma despoților de pe pămînt), care ar fi înconjurat de o mulțime de sfinți mai mari sau mai mici (așa cum domnitorii erau înconjurați de vasali, de curteni etc.). Ce exemplu mai bun poate fi dat în sprijinul ideii că nu dumnezeu a creat pe om, ci oamenii l-au creat pe dumnezeu!

Iată dar cum s-au născut concepțiile religioase în mințile oamenilor primitivi, din neputința acestora de a se lupta cu forțele naturii, din neînțelegerea și frica pe care o simțeau în fața diferitelor fenomene naturale și sociale. Căci, așa cum scrie Engels: „...*Orice religie nu este altceva decît oglindirea fantastică în mințile oamenilor a forțelor exterioare care domină viața lor de toate zilele, o oglindire în care forțele pămîntului iau forma unor forțe supranaturale. La începuturile istoriei, forțele naturii sînt cele care au dobîndit în primul rînd o astfel de oglindire, trecînd în cursul dezvoltării ulterioare la diferitele popoare, prin personificări din ce în ce mai variate și mai pestrice... Dar curînd intră în acțiune alături de forțele naturii și forțele sociale, care la început le sînt tot alit de străine oamenilor și le stau tot alit de inexplicabile în fața, dominîndu-i cu aceeași aparentă necesitate naturală, ca înseși forțele naturii. Figurile fantastice în care se reflectau la început numai forțele misterioase ale naturii capătă astfel atribute sociale și devin reprezentante ale unor forțe istorice.*”¹

¹ F. Engels: *Anti-Dühring*, ed. a III-a, E.S.P.L.P., 1955, pag. 350.

Așadar dacă în condițiile societății primitive religia s-a născut datorită neputinței omului în fața forțelor naturii, în societățile în care există clase exploatoare (sclavagismul, feudalismul, capitalismul) ea se menține și găsește teren prielnic de dezvoltare *mai ales datorită aspirărilor sociale, existenței exploatații omului de către om*.

Viața sclavului depindea de voința proprietarului de sclavi. Acesta putea să-l pună la muncă foarte grele, să-l lase nemîncat sau să-l omoare oricînd voia. Viața țăranelor iobag depindea și ea de voința moșierului, care-l exploata pînă la sînge. În capitalism, viața oamenilor muncii este expusă loviturilor neașteptate care decurg din acțiunea oarbă a legilor de dezvoltare a societății capitaliste. Cei care muncesc trăiesc mereu cu frica față de ziua de mîine. Crizele economice, șomajul, războaiele amenință și urmăresc pas cu pas, ca un bici neînduplecat, pe oamenii muncii.

Analizînd cauzele religiei în societatea capitalistă, Lenin scria: „*Oprimarea socială a maselor muncitoare, aparenta lor neputință completă în fața forțelor oarbe ale capitalismului, care pricinuieste omului muncitor de rînd zi de zi, ceas de ceas suferințe de o mie de ori mai îngrozitoare, chinuri de o mie de ori mai cumplite decît diferitele evenimente care ies din comun, cum sînt războaiele, cutremurele etc. — iată cea mai adîncă rădăcină a religiei din vremurile de azi.*”

Credința în supranatural, în rai, în „lumea de apoi” este folositoare claselor stăpînitoare, deoarece ea înșală și adoarme simțul de clasă al oamenilor muncii, făcînd din religie, așa cum spunea Marx, un fel de „opiu pentru popor”.

Statul claselor exploatoare se folosește nu numai de mijloace de constrîngere materială, dar și de mijloace de supunere spirituală pentru a întuneca mintea oamenilor

muncii, pentru a smulge din cugetul lor orice încredere în putința schimbării rinduielilor bazate pe exploatare. Printre aceste mijloace, clasele exploatare au folosit în primul rând religia. Capii bisericii au potrivit întotdeauna pas cu pas cerințele și preceptele religiei cu interesele claselor exploatare, din rindul cărora lăceau și ei parte. În timpul societății feudale, când influența și puterea clericilor erau deosebit de mari, mii și milioane de oameni trăiau în stare de iobăgie pe pământurile mănăstirești, îndurând cele mai crunte umilințe. La cea mai neînsemnată încercare de protest împotriva stăpînirii, la cea mai mică bănuială de nesupunere, oamenii erau aruncați în temnițe, schingiuiți, arși pe rug, prigonți. La rindul ei, burghezia a făcut și ea din religie un mijloc de asigurare a poporului. În vremurile noastre, viriurile clerului din țările occidentale, strins legate de clasele exploatare, sînt agenți direcți ai imperialismului. Vaticanul, centrul bisericii catolice, a fost totdeauna și este și în prezent un apărător înfocat al acțiunilor murdare ale reacțiunii imperialiste, ale colonialiștilor. Vaticanul a binecuvîntat, de pildă, războiul dus de Mussolini împotriva poporului abisinian, cîmpirea de către hitleriști a tuturor statelor europene, mîrșavul atac îndreptat împotriva Uniunii Sovietice, și sprijină toate acțiunile din zilele noastre ale cercurilor agresive occidentale. În dorința de a justifica acțiunile războinice ale cercurilor imperialiste agresive în pregătirea unui război atomic, unii reprezentanți ai bisericii catolice sau ai celorlalte biserici occidentale au mers pînă acolo încît au afirmat necesitatea războiului atomic pe baza tabloului că „folosirea armelor atomice nu ar veni în contradicție cu învățăturile Bibliei”.

„Părinții bisericii” din țările capitaliste nu se pot împăca nici pînă astăzi cu gîndul că sute de milioane de oameni din Asia și Africa s-au eliberat de sub jugul colonialiștilor. Acționînd mină în mină cu serviciile de spionaj ale

puterilor imperialiste, Vaticanul strecoară în China spioni diversioniști, încearcă să folosească instituțiile bisericii creștine din China în lupta lor împotriva puterii populare. Astfel a fost demascat episcopul catolic al orașului Canton, Den I-miu, care a folosit biserica pentru a ascunde spioni strecurați din Taiwan. Capelanii catolici, în calitate de preoți militari, participă la influențarea ideologică a soldaților armatei ciankaîsiste.

În zilele noastre, ca și în trecut, reprezentanții bisericii din țările capitaliste încearcă să convingă pe cei oropsiți că rinduielile exploatare ar fi „lăsate de la Dumnezeu”, ar fi „sînte și de neatîns”.

Religia răspîndește idei înapoiate, reacționare cu privire la rolul lemei în societate. Preceptele religioase susțin că lemele sînt inferioare bărbaților, mai prejos de aceștia. Celui care muncește toată viața și o duce în lipsuri, religia îi spune că „asa i-a fost ursit de Dumnezeu” și trebuie deci să se împace cu „soarta” sa, îi cere să fie supus în viața pămîntească. În cărțile așa-zise sînte găsim îndemnuri fățișe la respectarea veșnică a robiei. „Voi, slugilor — se spune în epistola I a apostolului Petru — plecați-vă stăpînitorilor voștri, cu toată frica, nu numai celor buni și blîzi, ci și celor greu de mulțumit”.

În „Împărat și proleț”, Eminescu scoate la iveală cu pătrundere caracterul reacționar al religiei:

*„Religia? O frază de dinșii inventată,
Ca prin a ei putere să vă aplece-n jug!
Căci de-ar lipsi din inimi speranța de răsplătă,
După ce-amar muncirăți mizeri viața toată
Ați mai purta osînda ca vita de la plug?”*

Pentru a masca exploatarea și asigurarea, predicile religioase cheamă la „frăție”, „iubire și egalitate” între toți

oamenii pe pământ, între exploatați și exploatați. A chema la înfrățirea tuturor oamenilor înăuntrul societății întemeiate pe exploatare înseamnă a înșela pe oamenii muncii, a îngreuna unirea lor în lupta pentru eliberare, a-i condamna la robie veșnică. Ce fel de înfrățire poate fi între moșierul ghiftuit și țărănul sărac lipit pământului? Ce fel de egalitate poate fi între muncitorul care trudește zilnic pentru a-și câștiga • leafă de mizerie și capitalistul care nu muncește, dar își însușește aproape întregul rod al muncii altora?

Experiența practică a luptei de clasă i-a convins pe oamenii muncii că adevărata înfrățire și egalitate pe pământ nu se poate dobîndi prin împăcarea cu clasele exploatare, sau prin supunerea față de ele, ci numai prin lupta de clasă împotriva acestora, prin răsturnarea lor de la putere, prin lichidarea proprietății capitaliste asupra mijloacelor de producție și instaurarea relațiilor de producție socialiste.

RASPINDIREA CUNOȘTINTELOR ȘTIINȚIFICE ȘI DE CULTURA GENERALĂ ÎN RINDURILE TINERETULUI — SARCINA DE MARE INSEMNAȚATE A ORGANIZAȚIILOR DE BAZA U.T.M.

După cum religia nu a existat dintotdeauna și a apărut pe o anumită treaptă a dezvoltării societății omenеști, tot așa ea va dispărea pe o altă treaptă a dezvoltării sociale. Dispariția religiei va fi rezultatul dispariției cauzelor social-economice care au dus la apariția și menținerea ei, rezultatul educării maselor în spirit științific.

În urma cuceririi puterii de către clasa muncitoare, în țara noastră s-au creat condiții pentru ca oamenii muncii să fie treptat eliberați de sub influența dăunătoare a prejudecăților mistice și a superstițiilor de tot felul. Construirea cu

Tineretul este înșelat de cultură, știință și tehnică. În anii noștri au fost create condiții minunate de studii și cercetare pentru tinăra generație.

succes a bazei economice a socialismului în țara noastră, lichidarea claselor exploatare, răspindirea ideilor marxist-leniniste în mase, epocalele cuceriri ale științei contemporane, munca uriașă de culturalizare a maselor desiașurată de statul democrat-popular, sub conducerea partidului, au avut și au ca urmare schimbări însemnate în felul de a gândi al oamenilor muncii. Se înrădăcește tot mai puternic o nouă atitudine față de muncă, față de avutul obștesc și față de stat, care pentru prima oară este un stat al celor ce muncesc. Se înlătură, treptat, din conștiința oamenilor muncii ideile înapoiate despre lume și societate, iar tot mai mulți oameni ajung să înțeleagă just ceea ce se petrece în

jurul lor. Simțămîntul de teamă și de neputință care stăpînea pe oamenii muncii în timpul regimului burghez-moșieresc este înlocuit cu încrederea în propriile forțe, în putința de a-și făuri prin munca lor o viață nouă.

„Viața — a spus tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej la Congresul al III-lea al Partidului Muncitoresc Român — arată ce forță reprezintă conștiința tot mai înaltă a oamenilor muncii, identificarea lor cu interesele generale, încrederea lor în viitor, hotărîrea lor de a-și aduce contribuția la victoria deplină a socialismului. În nici o țară capitalistă, oricît ar încerca apologeții capitalismului să deghizeze regimul de exploatare în „capitalism popular” sau „stat al bunăstării generale”, nu este cu puțință o asemenea activitate plină de entuziasm, abnegație, spirit înepuizabil de inițiativă ca aceea pe care o desfășoară zecile și sutele de mii de fruntași din uzinele și minele noastre, șantiere, gospodării colective, gospodării de stat.”¹

Dar tradițiile, obiceiurile rămase de la vechea societate, prejudecățile mistice și superstițiile nu dispar de la sine, prin porunci, legi sau decrete administrative. Eliberarea oamenilor muncii de sub înfriurirea ideilor înapoiate nu se poate dobindi de la o zi la alta. Ea poate fi înfăptuită, în primul rînd, prin atragerea oamenilor muncii la activitatea practică de construire a noii societăți, prin înarmarea lor cu cuceririle științei și tehnicii, cu știința despre lume și societate — marxism-leninismul. „Trebuie îmbunătățită și lărgită, cu activă participare a oamenilor de știință și cultură, — a spus tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej în raportul prezentat la Congresul al III-lea al P.M.R. — munca de rînd, de cunoașterea științifică, de popularizare, pe înțelesul maselor largi, a concepției materialiste despre lume, de combatere a vederilor înapoiate, superstițiilor, prejudecăților

¹ Gh. Gheorghiu-Dej — Raport la cel de al III-lea Congres al P.M.R., Editura Politică, 1960, pag. 100—101.

și misticismului.”¹ În toată această lupte se schimbă și felul de a gîndi al oamenilor, care își însușesc tot mai mult cuceririle științei. Viața este plină de exemple care arată cum, în activitatea lor de zi cu zi, oamenii muncii se eliberează de superstiții și prejudecăți. Pentru a-și realiza sarcinile de producție, pentru a-și spori cîștigul, muncitorul nu recurge la bunăvoința lui dumnezeu, ci se preocupă să-și organizeze mai bine munca, să aplice știința în producție. Țăranii colectivști harnici nu așteaptă „să le pice din cer” bucatele, ci ară, îngrășă pămîntul, aplică știința, regulile agrotehnice potrivite terenului lor.

Eliberați de exploatare și muncind pentru a obține succese în producție prin aplicarea tehnicii înaintate, tinerii muncitori și țărani muncitori, în special cei din unitățile agricole socialiste, unde se desfășoară o intensă activitate de educație cultural-științifică, își dau seama că nu în rugăcini stă puterea, ci în folosirea cuceririlor științifice.

Partidul Muncitoresc Român mobilizează și condice masele de milioane de oameni de la orașe și sate la lupta pentru dezvoltarea necontenită a forțelor de producție ale țării, prin industrializarea socialistă, prin colectivizarea agriculturii, învață pe oamenii muncii că îmbunătățirea continuă a traiului lor depinde nemijlocit de succesele pe care ei le dobîndesc în muncă, în ridicarea productivității muncii și reducerea prețului de cost, îmbunătățirea calității produselor.

Înfăptuirea mărețelor obiective ale planului de dezvoltare a economiei naționale pe anii 1960—1965, care prevăd continuarea în ritm susținut a industrializării țării, încheierea colectivizării agriculturii, creșterea considerabilă a producției agricole vegetale și animale, extinderea mecanizării și automatizării producției, reutilizarea întreprinderilor existente și înzestrarea noilor întreprinderi cu utilaje și

¹ Idem, pag. 102.

agregate la nivelul celor mai noi realizări ale tehnicii, aplicarea în producție a proceselor tehnologice moderne etc. — toate acestea cer din partea fiecărui om al muncii și în-deosebi din partea tineretului să-și însușească cunoștințe științifice tot mai numeroase și mai profunde, să învețe să stăpânească tehnica modernă, să fie, într-un cuvânt, constructori pricepuți ai socialismului.

Trebuie să demascăm cu hotărâre preceptele retrograde ale religiei, care propovăduiesc idei ca: „Crede și nu cerceta” sau „Fericiți cei săraci cu duhul, căci a lor e împărăția cerurilor”, ceea ce înseamnă ignoranță, incultură. Tineretul nostru are nevoie de a cunoaște cât mai multe lucruri, de a-și însuși cât mai multe cuceriri ale științei și tehnicii moderne, pentru a putea trăi o viață civilizată, pentru a putea contribui din plin la construirea unei orânduiri noi, socialiste.

Înlăptuirea sarcinilor menite să asigure un trai îmbelșugat și fericit întregului popor nu se împacă cu rămășițele vechilor concepții înapoate din mintea unor oameni, cu prejudecățile mistice, cu superstițiile, care împiedică pe cei ce sînt pradă lor să se dezvolte din punct de vedere profesional, cultural și politic. Mai sînt tineri care în timpul diferitelor sărbători religioase lipsesc de la lucru, încălcînd disciplina în producție. Alții, căutînd să îndeplinească ritualurile bisericești, își irosesc în zadar timpul lor liber, în loc de a-l folosi pentru odihnă sau pentru ridicarea nivelului lor cultural și profesional.

La sate, mai sînt tineri cu gospodărie individuală care nu ies la plug pînă nu cîntă cucul. Însămînțînd tîrziu, ei pierd din recoltă. Unii, tocmai cînd trebuie să dea zor cu însămînțarea, îngrijirea sau recoltarea culturilor la timp, se apucă să țină praznice și sărbători care le răpesc zile prețioase de lucru.

Întreaga țară este împinzită de mii de biblioteci care pun la îndemina oamenilor muncii cărți de literatură, de artă, de știință.
(În fotografie: Aspect dintr-o sală de lectură la Biblioteca Centrală de Stat.)

Tineretul din patria noastră — atît cel de la orașe, cît și cel de la sate — are astăzi asigurate posibilități nelimitate de a munci, dar și de a-și ridica zi cu zi nivelul profesional, cultural și politic. La îndemina lui stau mii și mii de biblioteci, cămine culturale, teatre, cinematograme, expoziții, muzee, cabinete tehnice, cercuri agrotehnice,

cercuri ale naturaliştilor şi așa mai departe. Toate acestea, împreună cu școlile de toate gradele, care au larg deschise porțile în fața tinerilor muncitori și țărani, le dau puțința să-și îmbogățească zi cu zi cunoștințele științifice, tehnice și de cultură generală, îi ajută să se educe într-un spirit nou, comunist.

Documentele Congresului al III-lea al P.M.R. arată că este de datoria organizațiilor de tineret și a altor organizații obștești de a folosi din plin puternicul instrument de educare socialistă pe care-l reprezintă așezămintele de cultură și artă, a organiza în fiecare cămin, club, casă de cultură o activitate bogată și atrăgătoare, având o sferă de cuprindere din ce în ce mai largă. Trebuie să manifestăm o grijă deosebită pentru îmbogățirea activității cercurilor tinerilor naturaliști, a cluburilor, a bibliotecii, a căminelor culturale, a cinematografelelor, a muzeelor, pentru a răspindi în rindurile tineretului nostru temeinice cunoștințe politice și științifice.

Organizația noastră nu este indiferentă față de influența prejudecăților și superstițiilor asupra unora dintre tinerii noștri. Statutul U.T.M., legea de bază a organizației noastre, prevede printre îndatoririle de bază ale utemiștilor însușirea concepției despre lume și viață a clasei muncitoare, marxism-leninismul, ridicarea nivelului de cunoștințe științifice, a nivelului cultural, îndatorirea de a stăpini tehnica pentru a fi fruntaș în producție, de a aplica cuceririle științei pentru a ridica necontenit productivitatea muncii etc. Prejudecățile mistice și superstițiile sînt în totală contradicție cu concepția despre viață pe care trebuie să o aibă membrii organizației revoluționare de tineret. Tocmai de aceea, toți utemiștii trebuie să muncească perseverent pentru însușirea marxism-leninismului, a cunoștințelor științifice despre natură, a cunoștințelor de cultură generală.

Problema răspindirii cunoștințelor științifice despre natură și societate în rindurile tineretului este o problemă foarte importantă. Munca de propagare a cunoștințelor științifice este principalul mijloc de combatere a concepțiilor inapoiate. Acestea pot fi lichidate numai printr-o îndelungată și răbdătoare muncă de lămurire și convingere, de transmitere a cunoștințelor științifice.

Organizațiile U.T.M. dau și trebuie să dea o atenție tot mai mare popularizării științei în rindurile tineretului. Statutul U.T.M. cere membrilor organizației să se ocupe de ridicarea continuă a nivelului politic și cultural, să muncească fără preget pentru cucerirea științei, tehnicii și culturii înaintate, să cultive înaltele trăsături morale ale comunistilor, să lupte împotriva influențelor și rămășițelor ideologice burgheze din conștiința tineretului, a misticismului. Numai în felul acesta tinerii noștri vor putea deveni constructori înflăcărați ai socialismului, care să-și închine cu abnegație întreaga lor viață construirii socialismului și comunismului în patria noastră.

Viața, practica muncii de organizație ne arată că tocmai pătrunderea științei și culturii în masele largi de tineri face ca influența prejudecăților și superstițiilor să scadă neîncetat. În centrul acțiunii de popularizare a științei stă lămurirea maselor largi de tineri asupra unor probleme ca: alcătuirea lumii, a corpurilor cerești, originea vieții și omului pe Pământ, popularizarea largă a cuceririlor fizicii, biologiei, chimiei, astronomiei, psihologiei etc. O atenție tot mai mare trebuie dată popularizării și explicării succeselelor epocale ale științei sovietice în cucerirea spațiului cosmic, care stîrnesc un puternic interes în rindurile celor mai largi mase de tineri. Organizațiile U.T.M. sînt chemate să organizeze cu pricepere timpul liber al tineretului, distracția lui, în așa fel încît reuniunile, manifestările culturale și educative, conferințele, simpoziioanele să fie atractive și

interesante, pline de conținut educativ. Convorbirile politice și cele științifice trebuie astfel organizate încât tinerii să poată găsi răspunsuri clare, simple, inteligente și atrăgătoare la întrebările lor în legătură cu fenomenele lumii înconjurătoare, alți din natură, cit și din societate.

Organizațiile de bază U.T.M. organizează această activitate împreună cu toate celelalte organizații de masă și culturale, sub conducerea și îndrumarea organizațiilor de partid.

Experiența a arătat că acolo unde sînt bine organizate, dau rezultate bune în răspindirea cunoștințelor științifice cercurile tinerilor naturaliști, conferințele pe teme științifice, tehnice, literare și artistice, seriile de întrebări și răspunsuri. La sale, o mare însemnătate are de asemenea munca de lămurire de la om la om, organizarea șezătorilor, a activității cultural-artistice de duminică.

Ca și în celelalte domenii de activitate, în munca de popularizare a științei, succesul depinde în bună măsură de oamenii cărora li se încredințează această sarcină. Ei nu pot fi aleși la întâmplare. Propagandiștii, lectorii, conferențarii trebuie aleși cu multă grijă din rîndurile celor bine pregătiți din punct de vedere ideologic și cu temeinice cunoștințe științifice de specialitate. În organizarea unor asemenea acțiuni cultural-științifice, organizațiile U.T.M. trebuie să invite, în fața tinerilor, cit mai mulți oameni de știință, de diferite specialități, scriitori și artiști etc.

Înșușirea bazelor marxism-leninismului, a politicii partidului nostru, a unor temeinice cunoștințe despre natură și societate este calea principală în lupta pentru ridicarea nivelului politic-ideologic, cultural-științific al tineretului, pentru formarea unei generații tinere culte, încrezătoare în forțele sale, demnă de mîreața epocă a socialismului victorios.

„Organizația noastră, pe care partidul o consideră principalul său ajutor în educarea comunistă a tinerei generații — se spune în raportul prezentat la Congresul al III-lea al U.T.M. — este datoare să-și intensifice pe toate căile munca ideologică și politico-educativă, pentru a contribui din plin, în condițiile noii etape de dezvoltare a societății noastre, la creșterea continuă a conștiinței socialiste a masei tineretului.”

TEME PENTRU DISCUȚII

1. Ce este știința și în ce constă lupta ei de neînviuș?
2. Ce este religia și în ce constă caracterul ei reacționar?
3. Religia — armă ideologică în mina claselor exploataatoare.
4. Răspândirea științei și culturii în rândurile tineretului — sarcină de mare însemnătate a organizațiilor de bază U.T.M. Ce fac tinerii din organizația noastră de bază pentru popularizarea și însușirea cunoștințelor științifice și de cultură generală?

Bibliografie

- F. Engels: Rolul muncii în procesul transformării maimuței în om, Ed. Politică, 1937.
- V. I. Lenin: Despre religie, Ed. Politică, 1956, pag. 7—11.
- A. Kolman: Știința și credința în Dumnezeu, Ed. Politică, 1959.
- E. Tucikov: Știința împotriva superstițiilor, Ed. „Cartea Rusă”, 1957.
- I. M. Gheorghiu: Cum a reușit omul să stăpânească forțele naturii, Broșura nr. 251, S.R.S.C., 1957.
- Dinu Ion: Universul văzut de știință și religie, S.R.S.C., 1959.
- D. Iaroslavski: Biblia pentru credincioși și necredincioși, Ed. Politică, 1960.
- A. Gurev: Despre credința în Dumnezeu, Ed. Politică, 1958.

PARINȚII MEI

de DUMITRU CORBEA

Parinții mei au fost iobagi,
Coboritori din robii din evul mediu,
Credeau în Dumnezeu, în magi
Și așteptau un soare cald și pentru dinșii.

Noaptea, firziu, veneau de pe moșie
Cu minile crăpate, pline de noroi.
Tata-njura, c-o diră singerie
De-arapnic pe-obraz, de la vâtaf.

Mama plingea în fața icoanelor vechi
Și-și ștergea din cînd în cînd sudoarea frunții
Ce cobora la vale-n picături perechi
Ca apa uncropilă de la soare.

Mincam apoi o ceapă, usturoi
Cu mămăligă rece, de cu seară,
Și dormeam înflăcărați și goi,
Întricoșaji de ziua care vine...

VENIȚI CU NOI

Versuri de FLORENȚA ALBU

Muzica de HILDA JEREA

Veniți cu noi! Ne cheamă țara
Să învățăm și să clădim,
Veniți cu noi, cu primăvara,
În largi coloane să pornim
Ne-ndrună pașii, ne învaț
Parlîdul; lui îi mulțumim—
Sintem îndrăgostiți de viață
Și vieții noi vrem să-i slujim

Veniți cu noi pe șantiere,
Brîgăzi de tineri muncitori.
Sub marșul nou, trecutul pierе,
Iși creșe lumina noii zori
Din ape vom stîrni lumina,
Din arse cimpuri, trandafiri.
Clădim o viață mai senină,
Cu vise noi, cu mari iubiri.

Veniți cu noi! Ne cheamă țara
Să învățăm și să clădim.
Veniți cu noi, cu primăvara,
În largi coloane să pornim,
Să pornim!

Tempo de marș

Ve-niți cu noi! — ne cheamă țara Să
în-vă-țăm și să clă-dim. — Ve-niți cu noi, — cu pri-mă-
-va-ra În largi co-loa-ne să por-nim Ne-n-
-dru-mă pa-șii, ne în-va-ță Par-ti-dul; lui îi mulțu-
-mim. Sin-tem în-dră-gos-tiți de via-ță și
vie-tii noi vrem să-i slu-jim. — Ve-niți cu
noi! — ne cheamă țara Să în-vă-țăm și să clă-
-dim. — Ve-niți cu noi, — cu pri-mă-va-ra În
cresc.
largi co-loa-ne să por-nim, să por-nim!

• Dat la cules 26.X.960. Bun de tipar 15.XI.960. Tiraj
111.000 ex. Hirtie tipar de 50 gr. m.p. Coli de tipar
8,5. Coli de editură 5,5. Format 32/84×108. Com.
editurii 4.802. Ediția I. Planșe 2 tip. A. 01218.
Pentru bibliotecile mici indicele de clasificare 374(R).

Tiparul executat sub com. nr. 1.853 la Combinatul
Poligrafic Casa Scintei „I. V. STALIN”,
București — R.P.R.

UNIUNEA REPUBLICILOR SOVIETICE SOCIALISTE

Legenda

- Limită de regiune
- " raion
- ⊠ Oraș de subordonare republicană
- ⊡ Orașe regionale reședință de regiune
- ⊞ " " raion
- ⊙ " raionale reședință de raion
- ⊙ " " nereședință
- ⊙ " Comune reședință de raion

Notă: denumirile din paranteză indică localitatea de reședință.

**HARTA IMPARTIRII ADMINISTRATIVE
A TERITORIULUI
REPUBLICII POPULARE ROMANE**

Lista Regiunilor
din
Republica Populară Română

- 1 Arad
- 2 Argeș
- 3 Bacău
- 4 Baia Mare
- 5 Bihor
- 6 Bihor
- 7 Botoșani
- 8 București
- 9 Buzău
- 10 Cluj
- 11 Constanța
- 12 Dolj
- 13 Galați
- 14 Giurgiu
- 15 Hunedoara
- 16 Iași
- 17 Iași
- 18 Mureș
- 19 Prahova
- 20 Prahova
- 21 Râmnic
- 22 Severin
- 23 Sibiu
- 24 Slatina
- 25 Suceava
- 26 Teleorman
- 27 Timișoara
- 28 Vâlcea

LEGENDA

- Limita de regiune
- raion
- Reședința de regiune și raion
- raion
- Orașe nereședință
- Orașele sunt scrise cu litere majuscule
- Comunele • • • • minuscule